

SARGA

Rejtő Jenő

TORNIZON

613

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

11.244

A SÁRGA GARNIZON

REGÉNY

]

IRTA

REJTŐ JENŐ

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

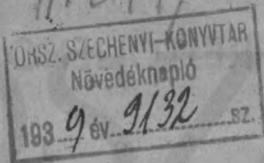
LITERÁRIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

bc

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

11.244/613

Copyright by Világvárosi Regények, Budapest 1939

Minden jogot fenntartunk

A fűdelet Lengyel Lajos készítette

Megjelenik hetenként kétszer: hétfőn és pénteken — Szerkesztőség és

Postahivatal: Budapest, V., Vilmos császár-ut 34 — Telefon: 124-798

A szerkesztésért és kiadásért felelős: dr. Id. Kovács Dénes — Előfizetés

Ér egy évre 9.60 P, félévre 4.80 P — Kéziratot csak a bélyeg melléklésé

esetén küldünk vissza, de nem felelünk érte

1939.39 — HUNGÁRIA R.-T., BUDAPEST. Felelős: vitéz BÁNÓ LEHEL

Hetenkint két Világjárósi Regény jelenik meg!

ELSŐ FEJEZET

A vödör mint modern közlekedési eszköz

A Sárga Garnizon!

Olyasféle legenda a légióban, mint a braziliai őserdőben ma is létező brontosaurusok meséje, vagy a híres „terra incognita“, amely Ausztrália felfedezéséig annyi hajós fantáziáját izgatta. Ha megőrül egy légionista és beleveti magát, mint ámokfutó a sivatagba, azt mondják: „elment a Sárga Garnizonba“. A sivatag homokja sárga. Az elenyészett katona csontja fehér. Öreg bakák tudni vélik, hogy valahol a sivatag legmélyén igenis létezik a Sárga Garnizon! Csodálatos város a sivatagban, szökött légionisták alapították, királyuk egy örült amerikai milliomos, aki állandóan fejleszti ezt a titkos várost. Van ott minden: pálinka, rádió, gyönyörű, fiatal nők, villanyvilágítás és bagó dosztig, csak nehéz eljutni oda. A legtöbb légionista nevet rajta, tudja, hogy mese. Ugyan miféle élet fakadhatna a sivatagból?

Különösen az olyan helyen esik róla sok szó, mint például El Matala helyőrsége. Itt már csak legendák tartják az emberben a lelket, vagy még azok sem. Úgynevezett „előretolt helyőrség“ a Szaharában, több-

ezer kilométernyire a civilizált északi résztől. Néhány szerencsétlen sorsú, elkárhozott katona él ebben a szörnyű kazamatában.

Fehér vályogfalból épült köralakú erődben laknak. Az erőd körül néhány pálma és mindenfelé, ameddig a szem ellát, egyforma homokhullámok. Ez a Szahara. Az iszonyatos forróság, a végtelen sivatag, a örök, egyhangú némaság, a szemet, gégét, orrlyukakat felteböző, szállongó por minden percet elviselhetlenné tesz.

A helyőrség már negyedik hónapja állja a sarat. Illetve a port.

A katonák úgy ödöngenek az erődben, mint tikkadtt jegesmedvék valamelyik európai állatkert ketrecében.

A hálóteremben néhány meztelen ember fekszik félájultan az ágyon. Egy öreg légionista kapcaronygot szab elhordott fehérneműjéből, közben aszmatikusan liheg és vörös, gyulladt szemeit időnként az ágya mellett álló tégelyből bekeni valamivel. Az őrség a könnyű zubbonyban is félholtan várja, hogy leváltsák. Minden tapad hozzájuk, izzadtságtól átázott ruhájuk gőzölög a gyorsan párolgó nedvességtől.

Váltás után ők is bemennek a kantinba. De akárhányan ülnek bent, nyomasztó csend van. Délután négy óra...

Légyraj döng, nyírkos, bágyadt arcok bámészkodnak és egyszerre, mintha nem is itt történnék, frissen nyílik az ajtó, valaki erőteljesen belép és vidáman kiált:

— Halló! Vén apagyilkosok! Olyan csend van itt, mintha nem is kantin lenne ez a hely, hanem valami parlamenti gyűlés, ahol még a szónok is elaludt. — Természetesen Jimmy Fool volt a belépő. Pokoli em-

ber. Nem fog rajta a Szahara. Ahol vőn beduinokat a guta kerülget a melegtől, ott ő fogadásból negyed-óráig szteppel és állandóan röhög. Ezért nevezte el az angol tiszthelyettes „Fool“ Jimmynek, keresztnéve mellé odabiggyesztve a „bolond“ jelzőt. A természet yalóságos csodája ez a látszólag gyenge testbe beépített szervezet. Karcsú, középtermetű fiatalember Jimmy Fool, kissé pisze orral, széles, vigyorgó szájjal. Mégis csinos kölyök, ördögien ügyes és veszettül erős, Aránylag kis kezével egyszer olyan pofont adott az óriás orosz Matieffnek, hogy eltörött az állkapcsa. Azóta a legjobb barátok. Az orosz két hétig feküdt, Jimmy Fool két hétig ült és az ügy a lovagiasság szabályai szerint befejeződött. Hogy Jimmy nem volt normális, az leginkább állandó táncolásán látszott. Képes volt úgy bemenni az őrmesterhez az irodába, mint amikor egy primaballerina a tapsot köszöni meg; lábujjhegyére ugrott be, ballábát kissé felemelte, jobbkezét az őrmester felé nyújtotta és a ballal egy csókot dobott neki. Az őrmester, akinek igen kevés érzéke volt a mozgásművészet iránt, öt nap pelotteal honorálta a közlegény feltűnően kedves megnyilatkozását.

Mindezt csak azért mondtam el, hogy hősünk jellemrajzával tisztában legyen az olvasó. Hősünk olykor minden ok nélkül fütyülni vagy táncolni kezdett és akkorákat nevetett, hogy megrezdültek az evőeszközök az asztalon. Hősünk, mint általában a hősök, megvetette a halált, épúgy mint az életet, mert már kora ifjúságában megrendült a hite abban, hogy egyáltalán léteznek komoly és fontos dolgok a világon. Amikor bement a kantinba, senki sem figyelt fel rá. Elrúgott az útból egy széket, átugrott egy asztalt,

lábujjhegyre érkezett a söntéspolc elé, remek balett-pózban és groggot kért igen sok rummal, majd egy csókot dobva a vendéglősnek, megperdült a tengelye körül és leült. Éppen ahhoz a szomorú, csendes fiúhoz, aki olyan buzgón tanult angolul, mintha másnap Londonba kellene utaznia egy fontos állás betöltése céljából.

— How do you do?! — kiáltott rá és nagyot csapott a Lambert nevű katona vállára. — Tudsz már valamit angolul?

— Yes, már tudom — felelte angolul, bágyadt hangon.

— Nem „tudom“, hanem: tudok. A nyelvtan nagyon fontos. Rosszúl nézel ki. Csak nem hültél meg? Londonban ilyenkor valami izzasztót szoktak bevenni. Itt természetesen ez felesleges.

— Minden felesleges — folytatta Lambert továbbra is angolul. — Úgyis meghalok.

— Hát mi bajod van voltaképpen? Mi? What is the matter with you?

— Minden... — felelte most már franciául Lambert. — Nem bírom tovább... A sivatag... és ez a szörnyű meleg.

Kedves diák. Az utolsó vizsgája előtt ellumpolta a pénzét és a szüleitől való félelmében a légióba állt. Ez is egy álláspont. Ugyan miféle szülő tud olyan szigorú és kegyetlen lenni, mint a légió?

Elhatározta, hogy megmenti ezt a kedves fiút. Kettesben különben is kellemesebb a szökés.

— Ide hallgass, Lambert. Nem akarok magánügyeidbe avatkozni, tehát ne vedd rossznéven, ha megkérdem: ragaszkodsz te ahhoz, hogy itt tartózkodj, ebben a ronda erődben? Én ugyanis távozom.

— Szöknī akarsz?

— Azt, csibém...

— Hogyan akarsz innen elmenni?

— Angolosan. Nem is szólok a feletteseknek. Csak okoskodnának. Nem igaz? Vesszük a cókókat és megyünk.

— Hogy képzeled?

— Mindenki úgy megy, ahogy tud. Jó lenne tiprókancos autó, vagy akár egy közönséges Ford-kocsi, megfelelne esetleg a tevé is, de miután mindez nincs, mi egyéni módon fogunk menni.

— Mivel?

— Vödörrel, fiam. Egy szál vödörrel Marokkóig elmegyek! És elviszlek téged is ezzel a járművel. A jó lelkek kis helyen megférnek. Remélem, hogy mi ennek dacára nem veszünk össze.

MÁSODIK FEJEZET

Török mese az elcarázzolt vödörrel. Megismerkednek a Ragyás kormányossal és keresik a „Sárga Garnizont”

Elsősorban a rádióssal kellett olyan barátságban lenni, mint amilyenben Jimmy volt ezzel a katonával. Egy harc alkalmával az életét mentette meg. Ha valaki megszökött az állomáshelyéről, akkor a rádió egy héten keresztül naponta háromszor leadta a körözvényt és valamennyi állomás átvette a hírt. Az El Matla helyőrség rádiósa megígérte a barátjának, hogy

egyetlen egyszer sem lesz bekapcsolva az adó, amikor bemondja a szökést. Kinek jutna eszébe ellenőrizni, hogy leadás közben működik-e valójában a készülék? A rádiós jelenti, hogy leadta, az altiszt hallhatja jól, amint bemondja a hangerősítőbe és kész.

De ez még nem jelent szabadulást. Hiszen légionisták errefelé csak osztagokban fordulnak elő, vagy futári minőségben. Itt minden lépésnél, minden oázisban nyomban lecsap az arab lakosság és a csendőrség a szökevényre. Szép jutalom jár az elfogott légionistáért. Ha megérkezik valaki egy oázisba, azonnal összesereglik mindenki. Mondom, kész örült ez a Jimmy. Nem is jut tovább a legközelebbi pálmaligetnél, azt két nap alatt elérheti könnyen gyalog is, de ott azután rögtön elfogják. És mit visz magával az utra? Egy vödört, meg egy meszelőecsetet és azt a mulya diákot, a Lambertet. Bolond ez, a vak is látja. Reggel már nem találják itt őket. Minden baka tudja, hogy éjfélkor másztak át a falon. Általában sok szerencsét kívántak nekik. A kapitány egy őrzőjáratot küld utánuk, ezek természetesen estefelé üres kézzel jönnek vissza. Nem baj. A rádiós leadja a körözüvényt. Az a két örült úgysem jut messzebb Bukhtar oázisnál. Ott majd ellátják a dolgukat, mondja a kapitány.

Nagyon csodálkozott volna ez a kapitány, ha másnap délelőtt véletlenül jelen lehet Bukhtar oázisban. Azt hitte volna, hogy álmodik. A két légionista, Lambert és ez a bolond, ott állnak egy-egy pálma előtt és meszelik. A fák derekára, műiertő elmélyüléssel, széles, fehér övet pingálnak. Az oázis lakossága száj tátva állja körül őket.

Most mindenki utat nyit. Egy kétméteres arab csendőr érkezik három legényével. Néhány másod-

percig gyanakodva nézi a két légionistát, akik buzgón meszelik a pálmatorzseket. Azután odaszól:

— Halljal! Mit csinálnak itt maguk?

— Látja, ha van szeme! Nem tud valahol egy kis pálinkát szerezeni nekünk?

— Honnan jönnek és miért csinálják ezt? — kérdi a csendőr és maga sem tudja, miért, zavarban van. Mi macskának találták ki ezt a csúf dolgot a fák ellen? A katona szó nélkül átnyújt egy nyomtatott írást. Lambertben meghül a vér. Felismeri a kintinban csomagolásnak használt, úgynevezett makulatura papírt, amit a katonai iroda kiselejtezett nyomtatványokból bocsájt olcsón a vendéglős rendelkezésére. Szent Isten! Még egy zsírfolt is van a szélén. Ezért nem árulta el útközben, hogy mi a terve, hiába könyörgött.

Lambertnek igaza volt. Sokszorosított körlevél egyik példányát hozta el Jimmy. Százával használták a kintinban csomagolásra. A körlevél szövege így hangzott:

„ELRENDELEM,

hogy a növekvő autóforgalomra való tekintettel az országutak, oázisok, parkok fáit az útvonal mentén egy méternél rövidebb, de legalább hatvan centiméter hosszúságú fehér jelzéssel lássák el, olyképpen, hogy a fa törzse az előírásnak megfelelően mésszel mázoltassék be. Valamennyi helyőrség parancsnoka végeztesse el e munkát körzetében és a parancs előírászerű teljesítéséről egy altiszt győződjék meg. Írásbeli jelentést a Katonai Közlekedési Ügyosztály 9/b osztályához kell továbbítani.

Városparancsnokság, s. k.

Nem mondom, hazardjáték volt, az bizonyos. De aki tisztában van egy arab csendőr tájékozottságával és egy katonai nyelven szerkesztett irat hatóerejével, az nem is találja olyan veszélyesnek a játékot. A parancs alján bélyegzőutánzattal ott szerepelt a városparancsnok aláírása is. E legtávolabbi oázis legkezedtelegesebb csendőre még csak gyanút sem fogott. Hiszen két hónapja sincs, hogy valóban erre vonultak át tipróláncos autókkal azok a hindu hercegek, akik vadászni jöttek. Nincs kizárva, hogy jövő hónapban megint jön valaki. Nyilvánvaló, hogy intézkedésre szorul a növekvő autóforgalom. Lambert boldog és már reméli, hogy szerényen meghúzódhatnak itt, mielőtt továbbmennek, de sajnos ezt a bolondot nem hatja át a szerénység. Egyre gorombább az arab csendőrrel.

— Ahelyett, hogy báméskodna, gondoskodjék el látásról, mert egy óra mulva ebédelünk. Azonkívül kell mész, cigaretta, egy öszvér a csöbröknek és két tevé. Mert továbbmegyünk innen. A kincstár semmit sem kér ingyen, de mindent olcsón.

— Hát én már sokat hallottam, öt éve vagyok csendőr, de...

— Van felesége?

— Igen.

— Hát akkor legyen szíves és rövidrefogott életrajzát közölje önagyságával. Nekem öszvér kell, élelem, meg megymás és ilyesmirel egy oázisban a csendőrnek kell gondoskodni.

A csendőr régen tudta, hogy a légionisták nem valami finom emberek, hát nem vitatkozott tovább. Amíg Jimmy Fool bement a vendéglőbe, kissé pi-henni (Lambert nem merte abbaahagyni a meszelést),

addig a csendőr gyorsan elintézte mindent, hogy mennél hamarabb elvigye őket az ördög.

Megkönnyebbülten nézett a tevéjükön elügető katonák után, akik egy kis öszvért fogtak közre. Az öszvéren vödörök csörömpöltek. Azután megelégedetten szemlélte a szép, szabályos mészkövel ellátott pálmákat. Milyen más mindjárt egy ilyen oázis, ha a hatóságok kissé rendbehozzák. Hiába, a civilizáció, a civilizáció, na!

A lengyel Grobovsky gróf, amikor egy hónap múlva vadászat közben erre az istenverte tájra tévedt éjszaka az autójával és reflektorát figyelmeztetően visszatükrözték a fehérre meszelt pálmák, sötétben is irányt mutatva az autónak, percekig pislogott és azt hitte, hogy a sivatag elvette az eszét. Nem is csodálta, hogy a csendőr olyan felfuvalkodottan beszél vele és a látottak után már azt is meg merte kérdezni, hogy:

— Benzintöltő állomásuk is van?

— Még nincs. De minden percben várjuk.

★

— Most legalább látod pajtás, hogy a vödör milyen kitűnő közlekedési eszköz a sivatagban — oktatta Jimmy a barátját, miközben a legközelebbi oázis felé ügettek tevéiken, élelemmel és vízzel ellátva.

— Csodállak és tisztellek! — mondta a diák. — Sohasem hittem volna, hogy ilyen nágyszerűen fogunk utazni.

— Csak ez az undok meszelés ne lenne — sóhaj-

tott Jimmy. — Megpróbálom legközelebb a csendőrökkel végeztetni.

A társa majdnem sírva kérte, hogy ezt ne tegye. Másnap estére elérték El Golea oázisát. Ez már hatalmas, lakott, kultúráltabb pálmaliget volt. Szó nélkül lepakkoltak. Alig habarták még össze a meszet, máris csödület támadt körülöttük, de ezzel mit sem törődve, elkezdtek meszelni az első két pálmát. Jimmy fütyürészett közben és időnként nagyokat harapott a balkezében tartott szárított juhhúsból. Itt azután csodálatosképen fehér csendőrt találtak. Lambert szívéből minden vér a bokájába szaladt. Ezt nem lehet becsapni a makulatúrával.

Hogy tévedett!

Ez a csendőr mégcsak nem is igazoltatta őket. Néhány keresetlen szóval dolgukra küldte a bámészkodó arabokat. Nézte a két katonát, a tevéket, azután megkérdezte Jimmyt, hogy nem kell-e a helyőrségükbe valamelyik tisztnek grammofón, mert ő kapott egy táskagépet ajándékba, amerikai átutazóktól. Jimmy azt felelte, hogy ilyesmiről nem tud, de ha már társalognak, megjegyzi, hogy segíthetne nekik a mázolásban néhány ráérő bámészkodó és amikor a csendőr azt mondta, hogy vajjon kit gondol, Jimmy azt dörögte, hogy személy szerint senki sem jut az eszébe, de világotjárt emberektől tudja, hogy még senkinek sem tört le a keze ilyesmitől. Lambert már régen azzal foglalkozott, hogy a gyermekkorában tanult fohászokat mondta el sorjában. A csendőr ugyan nem állt kötélnek, de négy tolvaj arabot kivезényelt a kóterből és ezek négy segélycsöbörrel szintén munkához láttak. Estére háromszáz palma hófehér övvel ragyogott a holdfényben. A csendőrt

ellátta őket minden szükségessel a továbbutazáshoz, összesen hatvan frankba került, de rákacsintott a katonákra és százúszról írt nyugtát. Mondom, ez már fehér csendőr volt és a hatvan frank különbözetből harmincat szó nélkül zsebrevágott, harmincat pedig keresett a két katona. Ez már így szokás erre-felé.

Éjszaka haladtak tovább a sivatagban és Jimmy, aki kissé részeg volt, egy szerelmes tangót énekelt egész idő alatt.

— Mondd... — kérdezte Lambert, — honnan van neked pénzed?

— A vendéglősöktől kapom. Nem láttad, hogy mind a két helyen bementem fél órára a fogadóhoz? Ha már az ember hivatalos küldetésben van, végére jár annak is, hogy ezek a pimaszok nem játsszák-e ki a törvényt. Hát nincs csempészett whiskyjük.

— Megnézted?

— Hogy képzeled? Urak vagyunk. A vendéglős becsületszavára kijelentette, hogy nem tart whiskyt, adott négyszáz frankot és én hittem neki. Ha hamisan adta a szavát, az ő baja. Egyszer még kiderül és akkor az életében nem lehet többé tisztességes londoni klub tagja. — És énekelt: — «Szemed sötét, akár az éj... gyere, ne félj...»

A legközelebbi oázisban — és ez már igazán jelentős közlekedési gócpont volt — Jimmy úgy szállt le a tevéjéről, mint egy inspicálásra érkező tábornagy. Kemény, pattogó hangon elküldött valakit a csendőrrért, a csendőrnek ő maga mulatta meg az «igazolványát» és közölte, hogy valamennyi rabot rendelje ki meszeléshez, ők este továbbindulnak és

ha addig nem kész a munka, legnagyobb sajnálattára, nem várhatja be a végét és az ebből származó következményekért a felelősséget már eleve is a csendőrségre hárítja. Egy óra múlva húsz ember dolgozott, egy csendőr járt közöttük, méricskélve mindenütt a hatvan centit, habarták a meszet, csattogtak a meszelők és Jimmy, barátjával együtt, az ivó mögötti fülkében lefeküdt aludni. Este kilenckor egy csendőraltiszt felkeltette őket és jelentette, hogy minden fa kész.

Ekkor leültek vacsorázni.

— Eddig eljutottunk. Eljutunk talán tovább is — mondta Lambert, — de mi lesz, ha észak felé, civilizáltabb vidékre érünk? Ahol helyőrségek is vannak? Ott nem hiszik el, hogy a Szahara végéből elküldtek két katonát csöbörrel, fákat festeni.

Jimmy bekapott egy nagy darab húst.

— Majd megkerüljük a városokat és kertek alatt. Eh, mit tudom én! Mit törjük most a fejünket azon, ami lesz?

— Pedig nem ártana — szólalt meg a közelükben egy borízű hang. Ijedten fordultak hátra.

A világ legrongyosabb embere állt mögöttük. Ruhája, fehérneműje piszkos csatokban egyesült, több napja borotvátlan arca zsírosan fénylett és széles, vastag szája csufondárosan vigyorgott.

— Nem ártana gondolkozni a dolgon. Ez a pálmameszelés a legszebb, amit világeletemben hallottam és az előbb percekig hemperegtem kint a röhögéstől, amikor megláttam, de ezzel csak itt délen bolondíthatják a világot.

— Kicsoda maga? — kérdezte Jimmy.

[— Mi köze hozzá?

— Igaza van. De valahog̃y csak meg kell szõll-
tanom, nem?

— Szõlltson ahogy akar. Ezen nem fogunk õssze-
veszni. Mondja nyugodtan azt, hog̃y Manfred?

— Így hívják?

— Nem. De nagyon szép nv. Ne bántsuk egy-
mást. Igaz? Itt mindegy a nv. Fõ a szerencse. Ha
megengedik, leülök. Szõval õn, kedves Olivér és õn
igen tisztelt Roland, szõkõtt légionisták és egy cso-
dlatramltõ csellet eljutottak idig. Most azonban
rõvidesen hurokra kerülnének, holott ezt nem érdem-
lik meg. Ezért elhatároztam, hog̃y megmentem
õnõket.

— Kissé merészen hangzik, kedves Albalbert.

— Ha megkrhetem, maradjunk a Manfrdnl.
Oly szép nv. Higyje el, kérem, hog̃y igenis módom-
ban áll megmenteni õnõket.

— Megkérdezhetem, hog̃y mi a foglalkozása?

— Allamtitkr vagyok — válaszolta a rongyos em-
ber egyszerűn, de határozottan.

— Ezt gondoltam. Remélem azonban, hog̃y pozi-
ciõja gyógyítható.

— Kérem, hallgasson meg....

— Nem tehetem. Önbõl, excellenciás uram, dõl az
alkohol, érthetetlen dolgokat mond, amibõl rnk-
nézve csak az az egy fontos, hog̃y ne rljön el ben-
nünket távozásunk után, ha már rjõtt a dologra...

— Azt, hog̃y dõl belõlem az alkohol, nem vitatom.
Ez rendben van. Részeg azonban nem vagyok. Hal-
lottak már maguk valamit a „Sárga garnizonrõl”?

— Tudunk errõl a dajkamesrõl...

— Ez nem mese! A szõkõtt légionisták ozisa léte-
zik és ha akarják, velem jõhetnek a Sárga garni-

zonba, ha nem, mehetnek tovább és útjuk valamelyik büntetőtáborban fog végződni. Nos, jönnek?

— Megyünk — mondta Jimmy.

— No, úgye belátta, hogy igazam van.

— Azt nem tudom. De érdekel a dolog. Ilyesmit még nem láttam. Fizetni!

HARMADIK FEJEZET

As államtitkár leveti inkognitóját. A „Sangháji Teknő” veszte. As utolsó nyelvlecke

Ki volt ez a komolytalan Jimmy Fool?

Teljes nevén Lord Austin Brannisfordnak hívják, Anglia egyik leggazdagabb és legrégebb nemesi családjának utolsó férfitagja lehetett volna, ha akarja. Lord Austin Brannisford tízéves korában még szegény kis diák volt, egyszerű skót szülők gyermeke és Jimmy Wichleynek nevezték. Váratlanul történt minden, ahogy mesékben szokott előfordulni: Lord Charles Brannisford öreg napjaira, miután gyermeke nem volt és azt akarta, hogy az ősi név és vagyon továbbra is fennmaradjon, külön királyi kegyvel örökbefogadta egy távoli rokonának fiát. Így lett Jimmyből Lord Austin Brannisford. Az alapjában véve rideg lord nem mutatott különösebb szeretetet a fiú iránt. Lordhoz illő módon neveltette. sőt bolondos passziói ellen sem volt kifogása. Lord Austin Brannisford közkedvelt aranyfiú volt, színházi befentes, szenvedélyesen táncolt, félőrülten vezetett

autót, boxolt, evezett, vívott, kártyázott — huszonkétéves koráig. Ekkor váratlanul és érthetetlenül elhidegült a viszony közte és nevelőapja között. Az öreg lord morálprédikációkat tartott, költekezőnek találta Austin életmódját, lépten-nyomon veszekedéseket provokált és végül szemébevágta a fiúnak, hogy senki és semmi, csak léha ingyenélő az ő kegyelméből. Austin kissé sápadtan bár, de mosolygott és így búcsúzott el örökre nevelőatyjától:

— Ezennel visszaadom önnek, sir, a kegyesen adományozott Lord Austin Brannisford nevet; soha többé az életben nem használom, soha többé senkinek nem említem, hogy valamiféle közöm van ehhez a névhez, még azt is letagadom, hogy valaha hallottam a Lord Brannisford nevet. Erre becsületszavamat adom. Sőt meg is esküszöm rá. Isten engem úgy segéljen. Ezekután köszönöm, hogy jó volt hozzám. Good night.

Köszönt és ment. A Themze partján csatangolt. Elhatározta, hogy nem megy haza az elszegényedett nemesi birtokra. Elhagyatott kültelki vidéken járt. Az egyik híd pillérjénél sovány, sápadt embert pillantott meg, aki a falmélyedésbe húzódva aludt. Valószínűleg bújkál és közben itt éhesen, elcsigázva, fáradtan ezen a rejtekhelyen elnyomta az álom. Lord Austin Brannisford kiürítette a zsebeit. Óráját, pénztárcáját, minden értéktárgyát betette a felöltőjébe, azután a felöltőjét szép óvatosan ráterítette az alvóra és továbbment.

Alig érezhető nedvesség szállongott ritkásan a ködös éjszakában. Felhajtotta a zakkója gallérját, zsebrevágta a kezét és fütyürészve, apró tánclépésekkel futott végig a folyópart nedves kövein. Se

pénze, se igazolványa, se neve, se múltja, se jelenje, semmije sem volt, csak a fiatalsága és az a bolondos jókedve, amellyel így eltáncolt londoni külvárosokon át a párisi bohémányáig. Azután volt Deauvilleban pincér, Lyonban bázongorista, Marseilleban rakodómunkás és végül a légiót is megpróbálta, de hiába: jókedvének, fiatalságának semmisem ártott meg. És a párisi Caucasienneben sem énekelte vidámabban és nagyobb meggyőződéssel, hogy:

«Szemed sötét, akár az éj,
Gyere, ne félj...»

mint itt éjfél után a halványsárgán ragyogó, végtelenbe nyúló homokhullámok között, a holdfényes Szaharában, ahol jelenleg Lambert, a diák és Manfred, a világ legtoprongyosabb államtitkárja között ügetett. Csengő, lágy tenorja messzire elhangzott az éjszakában és muzikális hiénák felelgettek rá a távolból.

— Maga mikor szökött meg a légióból? — kérdezte Lambert a kövér vezetőt.

— Én nem szöktem meg. Sohasem voltam légionista. Kell egy ember, aki nyugodtan közlekedhet a sivatagban, hogy beszerezzen egyetlenást a Sárga Garnizon számára.

— Szóval ön a vezetője annak a bizonyos Sárga Garnizonnak?

— Mondtam, hogy én csak az államtitkár vagyok. Művelt embernek tudnia kell, hogy egy rendes államban az államtitkár a Parancsnok helyettese. Nehogy azt higgye, hogy valami csürhével van dolga. Nekünk saját törvényeink vannak, minisztereink és

államfitkáraink, továbbá egészségügyi főtanácsosunk, sőt még egy árvaszéki ülnökünk is van.

— Ne mondja! Maguk választották?

— Majd a fejünkre estünk. Lisszabon választotta. Hozzánk már a légióból jött, ahová rovincsoláskor állt be.

— Mondja, kedves Abellard — szólalt meg Jimmy, — alapján véve hová vezet maga minket?

— Újabban már ilyen csekélységek is érdeklik? Kis sétamászkalás az egész. Nyolc nap sivatagi út és, sajnos, csak egy oázis van útközben. Akkor azután elértük a világ végét. Ez a mi szerencsénk. Vagy azt hiszik, hogy a francia hadvezetőség nem tud a mi létezésünkről? Tudják azok még azt is, ha a Niggerben egy új krokodilus bújik ki a tojásból. De ahhoz, hogy elfogjanak bennünket, egy egész kis expediciós hadsereget kellene kiküldeni. Kiszámították bizonyára, hogy annyi pénzt nem ér meg néhány száz csirkefogó.

A hold lebukott és a teljes sötétben csak a por tompa halvány színe sugárzott. A hőmérséklet mínusz alá süllyedt. Pokrócokba burkolóztak.

— Miután velem jönnek és elhagytuk a civilizáció utolsó oázisát, levethetem az inkognitomat — mondta vezetőjük komoran és a hangból ítélve, bizonyosra vehették, hogy a sok afrikai legenda főszereplőinek valamelyikével van dolguk; egy halottnak hitt Szalvátor főherceggel, vagy a szerencsétlenül járt cári család valamelyik tagjával. Alias Manfred megrántotta a tevéjét, megállt és nagyon halk, drámai hangon így szólt: — Tudják meg uraim, hogy én Ragyás Bill vagyok, a Sanghai Teknő egykori kormányosa!

— Hihetetlen... — suttogta Jimmy, szemmeláthatólag megrendülten, — erre nem gondoltam... Ön... személyesen a Ragyás Bill? És csakugyan... a Hongkongi Hordó raktárnoka?

— Uram, ne vegye tréfára az ügyet! Engem Kenya államban minden rendőr ismer. És Kínában halálra ítélték. Én azért eszem itt az emigráció keserű kenyerét, mert én a Sanghaji Teknőt a kapitány tudta és beleegyezése nélkül kétezer tonna Európából importált férfiruhával együtt, eladtam. És Sanghaji Teknőt az első mentőcsónaktól az utolsó zakkóig elittam! Itéljenek rólam, uraim! Ez volt a tragédiám!

— Hát akkor tudja meg rólunk is, hogy kik vagyunk. Ez itt a barátom, Lambert, egy diák, én pedig Jimmy Fool vagyok, más néven a bolond skót.

— Nagyon örvendek uraim. Csak arra kérem önöket, hogy amit most hallottak, az maradjon közöttünk, legyen az éjszakai sivatag titka.

Hosszú, fárasztó út következett. Délkelet felé tértek el, a Szahara olyan részére, amely jóformán teljesen kívül esik minden útvonalból, sem kútak, sem oázisok, napokon át csak por, forróság, egyhangú ügetés és takarékoskodni kell minden csepp vízzel.

Harmadik napon Lambertten a végkimerülés jelei mutatkoztak.

— Tartsd magad, taknyos! — kiáltott rá Jimmy Fool. — Vegyünk egy angol leckét: — És angolra fordította a szót: — Miért sétál a lordmayer dél előtt vadászruhában?

— Mert délelőtt... a lordmayer... vadászott...

— It is bad... Nem jó... Nem délelőtt a lordmayer, hanem a lordmayer délelőtt. Helytelen szórend. Leülhet, Mr. Lambert.

Mr. Lambert ehelyett lefeküdt. Úgy kellett fel-
emelni. Megitatták és lemosták az arcát. Nagynehe-
zen magáhozért.

— Reggelre elérjük az oázist — biztatta őket a
kapitány. — Ha addig ez a fiatalember nem hal bele
a nyelvleckébe, akkor jól kipihenjük magunkat.

Lambert éjfél felé félrebeszért. Azután nyomorú-
ságos kis oázisba értek. Itt már nem volt csendőrség,
idáig nem nyúlt a gyarmati közigazgatás keze. Né-
hány rongyos arab éledgett nagy nyomorúságban
kecskéivel, rühes kutyáival és néhány tevével, az
elszórt pálmafák között. Lemosták magukat, ettek,
ittak és lefektették Lambertet. Végét járta a fiú. A
szeme fátyolos volt és olykor véres hab jött a szája
szélére. Tehetetlenül ültek a gyékénye mellett. A
legyek sűrű csapata ellen nem volt védekezés. Jófor-
mán megtöltötték a szobát, dongtak, zsongtak, fala-
kon, arcon, ételen; valóságos nyájak mászkáltak
mindenfelé és a légtelen forróságban mint vastag,
láthatatlan oszlop állt az arab nyomorúság sűrű
búze.

— A szüleimet... — és a zubbonyára mutatott,
mintegy jelezve, hogy ott van a címük a zsebében, —
értesítsd... — És tréfásan hozzátette: — Do inform
my parents...

Egy kérdőző bödült el kint és az ablak előtti pál-
mán két majom kíváncsi feje vicsorított rájuk, ki-
bukkanva a zöld koronák közül. A diák mellkasa
hirtelen felpúposodott és lassan visszaereszkedett.
Sűrű vérömlés buggyant ki a száján. Egy ér nyílha-
tott meg a tüdejében... A diák koponyája hátra-
süppedt, arca olajsárga lett... Ragyás a száját ha-
rapdálta, Jimmy megfogta a barátja kezét...

Érezte, ahogy a nyírkos ujjak fokozatosan hűlnek. Lambert felnyitotta a szemét és a haldoklók bibliai mosolyával nézett a barátjára.

— Így jó... Nagyon sok volt... Most meg fogok halni — és szinte hangtalanul, lehelve tette hozzá, miközben csufondáros mosolyra töredezett a szája-széle: — I shall die... That's right... I... shall...
... Vége volt.

Jimmy csak ült ott a vidám, jókedvű embereknek azzal a megrendült elszörnyedésével, amellyel váratlanul eléjük toppant haláltól döbbennek meg. Csak ült és suttogó hangon ezt ismételte, az ujjait tördelve:

— It is bad... — és megrázta a halottat, — it is bad... My young friend...

NEGYEDIK FEJEZET

Jimmy megismerkedik a Parancsnokkal. Fűtyül a statá- riumra és váratlanul anyja születik

Nem pihentek sokáig az oázisban. Siettek tovább, hogy mennél távolabb legyenek attól a sírtól, amelyben a diákot átadták az örök nyugalomnak.

Félnap alatt több mint negyven kilométert tettek meg, amire joggal lehettek büszkéek. Jimmy csak hüledezett magában, ha elgondolta, hogy milyen istenverte, elhagyatott távoli mélységeiben lehetnek már a Szaharának.

— Azt hiszem, nem lehetünk messze Közép-Afrikától!

— Eltalálta. A Sárga Garnizon lakói kétféle terven gondolkoznak. Az egyik szerint, miután közel vagyunk a kongovidéki őserdőhöz, átvágjuk magunkat belga területig, a másik, hogy továbbmegyünk a sivatagban keleti irányban és állépjük valahol a Szahara határát Szudán felé. Először csak néhány szökevény húzódott itt meg, de miután egyre többen lettek, a menekülés tervével is foglalkozni kezdtek. Az őserdön vagy a sivatagon át az út hetekig tart, erre jól fel kell készülni. Szekereket csinálunk, húst szárítunk, fegyvereket, lőszert gyűjtünk és reméljük, nemsokára út az indulás órája!

— Ki a szervezője és vezetője a Sárga Garnizonnak?

— A Parancsnok. Órála fővesztés terhe mellett tilos beszélni. Csodálatos karakter. Becsülni fogja, ha megismeri, bár kegyetlen természete van. Én vagyok az államtitkár.

— Ezt le sem tagadhatja. És hogy került ebbe a hivatalába?

— Nálunk mindenki sajátmaga nevezi ki magát. Az önbeiktatás rendszere szerint történik a tisztújítás. A Parancsnok csak jóváhagyja. Ez nagyon okos rendszer, nem kell hízelegni, intrikálni, törtetni, itt mindenki kinevezi magát valaminek és még csak az sem fontos, hogy értsen hozzá. A fő, hogy ne vonja ki magát köhordás, mosogatás és egyéb munkálatok alól.

Negyednap már a kormányos is sípolva fújtatott, mint valami rossz kobó. Ezer ember között egy hovan, aki ilyen utat kibír, negyvenöt-ötven fokos át-

lagmelegben, mínusz öt fokos éjszakák, egyetlen pálma, egyetlen becsületes pihenőhely nélkül. Ragyás Billnek jobbra-balra lógott a feje. És ez a boldond, mintha valami kellemes fasorban végezne sétalovaglást, olyan közönyösen veregeti cigarettáját a hüvelykujja körméhez, mielőtt rágyújt.

A kormányos megrántotta a tevét.

— Egy pillanatra meg kell állni... — hörögte. — Azt hiszi, mindenkinek ilyen kérges bőre van, mint magának?! Hiába keményített meg az élet! Úrifiú voltam, na... Már lihegek egy párnapos sivatagi úttól. Most még semmi... De mi lesz, ha egyszer megöregszem.

— Hány éves?

— Ötvenhét. De az ember nem marad örökké ötvenhétéves. Egyszer csak jön a kor, mikor elkezdsz nehezülni, mikor az ember dadog.

— Az öreg ember nem dadog.

— De mennyire dadog. Kétszer kell neki odaütni valakire, hogy egyszer elájuljon. Ez az igazi dadogás... Na gyerünk tovább.

Azért úrifiú létére egész jól bírta az utat és másnap délután feltűnt egy domb mögül a Sárga Garnizon. Szabályos vályogfallal körülépített erőd volt. Azért szörnyű hely lehetett, mert egyetlen fa sem látszott a környékén. Szabadon égette a nap a Sárga Garnizont. Vajjon miért itt telepedtek le a szökevények? kérdezte önmagától Jimmy Fool. Amikor beértek az erődbe, megkapta erre a kérdésre a választ. Legnagyobb csodálkozására egy régi római városba érkezett. Sok ilyen ókori városomladék maradt valahogy betemetetlenül a sivatagban. Bizonyára itt a romok között húzódott meg az a néhány szökött

légionista, aki ezt a furcsa garnizont alapította. A bedólt régi házak nagyrészt felépítették és pedig elég hozzáértő ember vezetése mellett, szinte rekonstruálták megmaradt részei alapján az egykori épületet. Árnyékos hogy épp elég volt. A szembenálló oszlopokat tetővel hidalták át és a helység közepén, a latin városépítészet elmaradhatatlan «fóruma» igen sok oszlopmaradványával módot adott arra, hogy jókora területet lássanak el mennyezettel. Itt végezték a szükséges napi munkát, a közelben volt egy bővizű sivatagi kút is, amit elsőrangúan rendbehoztak és hatalmas vályoghengerrel vették körül, ahogy ez Afrikában mindenütt szokás. A városban nyüzsgött az élet. Néhol serény munka folyt, néhol csoportokban beszélgettek az ijesztően sovány, kiszögellő pofacsontú, csontvázszerű emberek. Csíkos katonai rabkosztümtől, vörös szaharián egyenruhájáig, a gyarmati hadseregnek valóságos uniformisegyvelege gyűlt itt össze. Súlyos szolgálati évek, nehéz sivatagi harcok, éhség és büntetőtábor halálos emléke ült rajtuk le-törölhetetlenül. Nem valami nagy élénkséggel, de az általános, közönybesüppedt hangulathoz mértén elég érdeklődéssel fogták körül az új szökevényt.

— Honnan vonultál be? — kérdezte rekedt röhögéssel az egyik csontváz.

Ezekután, ahogy katonáembereknél szokás, kiválogatták, hogy Jimmy elhagyott állomáshelyén melyik altisztet, vagy közlegényt ismerik.

— Gyerünk! — mondta Ragyás Bill. — Elsősorban a Parancsnoknál kell jelentkezni. Ezt tudhatnád. — Ezekután odaszólt az ácsorgókhoz. — A nép nyisson utat, mert megrúgom.

Milyen csodája az életnek! gondolta Jimmy. Két-ezeréves, kissé kopott, de ép márványkövezeten haladt. Mennyi kínszenvedés, mennyi jaj és halál kellett ahhoz, idehurcolni ezt a márványt... Néhány kitatarozott fal között két-három ember iddógált és nini! Az egyik valami illusztrált lapot olvas. És előttük, elmosódottan, de világosan olvasható a római házak szokványos felirata, köbevésvé, óvakodj a kutyától:

«C A V E C A N E M.»

— Csodálja, mi? — mondta büszkén a kormányos. — Pontosan felépítettük ezt a régi várost. Öregebb, mint a dédapám és még a kávéházat is arra a helyre építettük, ahová ezek a görögök odaírták, hogy C A V E... Ez azt jelenti, hogy ugyanezen a helyen, ahol ez a néhány vezérigazgató lopja a napot, annakidején görög torreadorok olvasták az illusztrált lapokat...

Néhány lépcsőt mentek fel, végighaladtak egy fedett loggián, ahol több cserép virág állt, azután egy nagy, kör alakú helyiségbe értek, közepén egy szökőkút romjaival, amelyben most örökzöld növények voltak. Akörül márványpadok, sok párna, szőnyegek, könyvespolc, asztal, néhány modern aprósággal: öngyújtó, cigarettatárca, írómappa. Egy óriás, félmez-telen néger nyomban átsietett a függönnyel elzárt szomszéd helyiségbe, amikor meglátta őket. Ugyanezen a függönnyel azonnal megjelent a Parancsnok.

Jimmy tátott szájjal bámult a belépőre és kishíj-ján hanyattesett.

A Parancsnok egy csinos, fiatal hölgy volt!

Kifogástalan fehér bricseszben, lakkcsizmában, felgyúrtujjú kihajtott inggel, csinosan ápolt körmökkel, platinaszőke hajjal.

— A Garnizon Parancsnoka, mindannyiunk feltétlen ura és parancsolója, Miss Edna Dilling. — Toprongyosságát meghazudtoló grandezzával fordult a Parancsnokhoz: — Államtitkári jelenlétem megkívántatik?

— Köszönöm, Bill. Pillanatnyilag nem.

— Akkor engedelmével utánanézek a tevéknek. — Ezzel távozott. Jimmy Fool most már mosolyogva forgatta a kezében a sapkáját. Érdekes kis ország.

— Lépjen közelebb. Neve?

— Jimmy Fool. De neveztek már a bolond skótnak is. Ugyanis meglehetősen bolond vagyok. De igen jámbor.

A jóképű Parancsnok nevetést fojtott el. Nyomban látta, hogy szemtelenségre hajlamos emberrel van dolga.

— Mr. Fool — mondta, miután itt a csúfnév is elegendő, ha valaki nem kívánja más nevét megmondani, — itt szerencsétlen, sorsüldözött emberek vannak együtt és nekem módomban áll segíteni rajtuk. Ezért engedelmeskednek nekem. Aki itt él, az egy vállalat alkalmazottjának kell, hogy tekintse magát és ennek a vállalatnak én vagyok az igazgatója. Miután a Sárga Garnizon lakóinak többsége feltétlen hívem, egy-egy rosszindulatú embert könnyen megfékezek.

— De kivégeztetni nem szokott senkit?

— Nem! — kiáltotta haragosan, mert bosszantotta ez a könnyed, kötekedő hang. — Egy értelmes férfi-

nek elég az is, ha megszegyenítik. Aki idejön, az nyomban egygé válik a többivel a közös célban: szabadulni innen. Magának is bizonyára ez a leghőbb vágya.

— Á! Szó sincs róla. Hollywoodba sem lehetne elszereztetni innen. Kitünően érzem magam. Máris kijelentem, hogy én ittmaradok.

— Csodálom. Itt mindenki azért dolgozik éjjel-nappal, hogy elmeneküljön.

— Ergo: miután én nem akarok elmenekülni, nem kell dolgoznom. Tessék elhinni: mindennek megvan a maga előnye. Könyörgöm, hogy szólítsam parancsnokságodat?

— Azt hiszem, nem sok alkalma lesz megszólítani engem! — mondta és dühösen az asztalra csapott a pálcával. — Nem szeretek hasonló tónusban társalogni. Különben Miss Dillingnek szólítanak. Ohajt még valamit?

— Igen.

— Mit?

— Nem lehet megmondani.

— Mielőtt megkérném, hogy távozzék, figyelmeztetem valamire: itt a legkomolyabb statárium tiltja azt, hogy hozzám bárki mint nőhöz közeledjék. És mondhatom magának, hogy ezek az emberek irgalmatlanul alkalmaznák a statáriumot, ha erre sor kerülne. Eddig még nem volt példa rá.

Jimmy átszellemült pillantással nézett a nőre és lelkesen mondta:

— Most lesz!

— Bolond! — kiáltotta kipirultan a dühtől. — Távozzék!

Jimmy egyik lábát hátrahúzva előrehajolt, azután

egy kecses piruettet vágott ki, de, sajnos, felrúgott egy cserép törpekaktuszt, mire nyomban kisietett.

— Na?! — kérdezte diadalmasan a Ragyás, aki közben ellátta féltett tevéjét és kint várta a barátját. — Remek ember, mi? Mit mondott magának?

— Apróságokról fecsegtünk. Mindenesetre küldje a hóhért, hogy vegyen mértéket. — És választ sem várva, egy foxtrottot fütyülve, tánclépésekben sétára indult. Félperc múlva a Parancsnok kérette a kormányost.

— Kormányós! — mondta még mindig dühösen. — Miféle embert hozott maga ide?

— Nem baj, kérem, hogy idehoztam. Ha jellemtenkedik, legfeljebb megöljük. Hat órakor befejezzük a munkát, van elég idő... Megjegyzem, nekem tetszik a fiú, éppen azért, mert szegény parasztszülők gyermeke, akit keménnyé edzett a szegénység.

— Ne beszéljen ostobaságokat! Ez az ember iskolákat végzett és nagyonis sokat foroghatott úri társaságokban.

A kormányos elbeszélte találkozásukat, utazásuk körülményeit, szegény Lambert halálát és hát... ki mondja akkor is, ha nyomban nyugdíjazzák, ez az ember remekszívű jópajtásnak látszott. Csodálatosan erős fráter és mégis, ő úgy vette észre, mintha egy könny esett volna ki a szeméből, ez pedig ritka tulajdonság olyan embernél, aki fehérre festi az óázisokat, nekimegy mint a bolond a halálak és úgy vágta négy napig a sivatagban, mintha bálban lenne.

A parancsnok kissé elgondolkozott azon, amit halott. Végtére is, semmi sértőt nem mondott ez az ember. Legfeljebb nem volt olyan alázatos, mint általában a többiek... Igen, igen... Most kissé szégyelte

magát a hiúságáért. Alapjábanvéve azért volt dühös, mert ez az ember olyan közvetlenül beszélt vele, mintha ötórai teán lennének. Tréfált vele. De nem nevetlenül és nem szemtelenül. Elhúzta az ablakfüggönyt. Éppen a fórumra látott... Mi az ördög?! Miért nem dolgozik senki?... Nézd csak, ez a bolond ott áll a piac közepén, felgyüri a kabátujját, magyaráz valamit, azután egy elegáns mozdulattal kihúzza a füléből egy zsebkest... Hát ez tisztára bolond! Mindenki tapsol... De ami igazán szokatlan és kellemes látvány: nevetnek! Nevetnek a mumiaarccok, a görnyedt háttal járók és vidáman nézik Jimmyt, aki most a hóna alá kap egy sétapálcát és valami kuplét ad elő fel alá sétálva, végül az orrára teszi a pálcát, egyensúlyban tartja és szteppel... Senkisémm dolgozik, valamennyien köréserglenek... és nevetnek.

Ő maga is hangosan felkacagott...

(★)

Annyi bizonyos, hogy Jimmy Fool némi életet hozott magával a Sárga Garnizonba. A világon semmit sem dolgozott, de nem is vetették a szemére. Járkált mindenfelé, tréfált, esetleg praktikus tanácsokat adott, mert ha nem is dolgozott semmit, mindenhez értett. A munkálatok nagyrésze a menekülés előkészítéséből állt. Kétszázötven ember lakott a garnizonban, egy részük állandóan húst szárított arab módra, spárgára fűzve a napon. A húst a közeli őserdőből hordták a bennszülöttek, ugyancsak ők hordták a fákat, amelyekből szekerek készültek. Ezenkívül igen sok mun-

kát igényelt a garnizon lisztántartása, a Parancsnok által megkövetelt higiénia betartása: mosás, takarítás.

Féléve élt itt Miss Dilling. A bátyjával érkezett, John Dilling közben beteg lett és el kellett szállítani Timbuktuba. Nyugodtan élhetett itt egyedül is Edna Dilling, mert ezek az emberek csak egyetlen igaz érzést ápoltak még magukban: rajongást a Parancsnok iránt. Miss Dilling ezt meg is érdemelte. Valóságos szeméthalom volt ez a hely, amikor bátyjával és a négerekkel megérkezett. Ő hozott ide mindent, ami a felszereléshez szükséges. Kétszer járt már Timbuktuban utánpótlásért. A kormányos, a négerek és természetesen Miss Edna Dilling nyugodtan járálhattak Franciaafrikában. Ami a szökött légionistának elérhetetlen álmom volt: menni, amerre kedvük tartja, az egy érvényes útlevelemmel és a londoni nagykövet külön ajánlásával utazó angol hölgynek semmiség.

És miért volt Miss Dilling parancsnoka ennek a sivatagi helységnek, amely élénken emlékeztetett alkoholista festők által megörökített „pokol“ című viziókra? Pontosán nem tudta senki, csak sejtették: egy légionárust kerestek. Mindenkit, aki megérkezett a Sárga Garnizonba, elsősorban megkérdezték, hogy nem hallott-e valamit Allan Bruce-ról? Ezért volt itt. A szökött légionisták gyülekezőhelyén remélte, hogy egyszer csak arratéved valaki, aki azt mondja: jól ismerem Allan Brucet! Együtt szolgáltunk! Itt és itt van ... És akkor bizonyára pénzzel, vagy vesztegetéssel, vagy valamilyen módon kiszabadítaná ezt az Allan Brucet. Ennyit tudtak. De hogy ki ez az Allan Bruce, rokona, szeretője, elvált férje, akinek a nevét letagadja? Bűnös, aki helyett ártatlanul bezártak valakit? Nem tudta senki. A kétszázötven ember között

itt talán egy sincs, aki ne menne tűzbe a Parancnokért.

Esteledett. Edna teát főzött és ott volt mellette egy nyitott könyv az asztalon, de nem olvasott. Valahonnan kellemes, csengő férfihang éneke hallatszott:

Szemed sötét, akár az éj
Gyere, ne félj...

Az ember önkéntelenül is utánadúdolta az elcsépeltségért. Most az estében valahogy hangulatosnak tűnt előtte a régi nóta. Végigsímitotta az arcát. Pokoli nőség volt. Ez az ember joggal tarthatja őt nevetségességnek. Ugy viselkedett, mint valami cárnő. Bután. Oda szólt a négernek, aki mint valami szobor állt a loggia sarkában:

— Az az ember jöjjön fel, aki ma érkezett.

Öt perc múlva tánc lépések csoszogtak és füttyrészve közeledett valaki. Az ajtó előtt megállt. Behallatszott, hogy egy mély lélegzetet vesz. Azután illedelmesen belépett. Úgy látszott, kissé fél Ednától.

— Legalázatosabban bocsánatot kérek délutáni viselkedésemért. Szolgáljon menstégemre, hogy nem vagyok normális.

— Hagyja ezt Mr. Fool. Ön nagyonis normális. Elismerem, hogy délután talán sirocco volt, vagy mi, kissé ideges voltam. De maga sem viselkedett minden tekintetben úgy, ahogy egy gentleman az első találkozásakor egy nőhöz közeledni szokott.

— Elismerem.

— Kérem, foglaljon helyet, most komolyan szeretnék magával beszélni.

— Elememben leszek. Parancsnokoljon.

— Hallott ön valamit Allan Bruceról?

— Hollál! Meghiszem azt! Tavaly a Nigger mentén úgy vágtam szájon, hogy egy hétig ajaknégernek néztek. Rémes alak!

Edna Dilling felállt és szaporábban lélegzett:

— Nagyon kérem, hogy ne tréfáljon! Nekem nagyon, nagyon...

— Biztosíthatom Miss Dilling — mondta őszintén, amikor látta, hogy Edna arcából minden vér lemegy, — hogy eszem ágában sincs tréfálni. Allan Bruce-szal együtt táboroztunk egy büntetőexpedíció alkalmával. Ő a szahariánoknál volt. Onnan került a büntetőtáborba

— Hová... — mondta a nő inkább szájmozgással, mint hanggal.

— Véletlenül tudom, mert napiparancsban olvasták fel a példaadás kedvéért. Ugyanis Bruce megvert egy őrmestert és nem akarták, hogy ez mindennapossá váljék. Ezért felolvasták, mind a két századnak, hogy Allan Bruce-t a hadbíróság, részeg állapotban elkövetett függelemértéért három évi súlyos kényszermunkára ítélte és El Gao munkatelepére küldték a Nigger mellé az őserdőbe. Ez egy nyomorúságos folyami kikötő. Nagyon nyomorúságos. A legszigorúbb kényszermunkabüntetésnek felel meg.

— Köszönöm... — lassan visszaereszkedett a karszékre. — Furcsa, hogy éppen maga... akit olyan csunyán fogadtam... éppen maga hozta azt hírt, amiért fél éve jóformán megszakitás nélkül, itt élek.

— Magam is már az első pillanatban tisztában voltam azzal, hogy itt olyan találkozás történt, amely teljesen megváltoztatja az életem eddigi irányát...

— Mikor fogja abbahagyni... ezt az örökös bolondozást?

— Miss Dilling — felelte Jimmy Fool nagyon csendesen, őszintén és komolyan, — sohasem állott még távolabb tőlem a tréfálkozás, mint most.

Hallgattak.

— Mit gondol... hogyan lehet onnan megszabadítani azt az embert?

— Sehogy. Tudok olyan esetet, amikor királyi herceget próbáltak megszabadítani és nem sikerült.

— Meg kell szabadítanom!

— Mondja... és bocsássa is egyben meg a kérdést: kije az az ember, aki ott van?

Edna egy pillanatig gondolkozott, hogy feleljen-e. Egymás szemébe néztek.

— Azt a férfit soha életemben nem láttam. Egyetlen okom van rá, hogy minden áron visszaszerezsem a szabadságát: miattam került a légióba.

— Nem próbálna meg más célt keresni az életben? — kérdezte nyomatékkal.

— Jóéjszakát Mr. Fool. Ne felejtse el a statáriusmot... És legyünk jóbarátok.

Jimmy sóhajtott és tragikusan mondta:

— Már késő. Kivégzés lesz ebből. Én mondom.

Körülnézett, hogy nincs-e virágcserep a közelben és egy szép perdüléssel eltűnt a szobából. Edna sokáig nézett utána. Tótágast állt minden az agyában... Allan Bruce hirtelen felbukkanása... ez a furcsa kedves ember, aki olyan szokatlan hatással van rá... Azután csodálkozva kapta fel a fejét. A loggia ablaka alatt, mintha valaki szerenádot adna, füttyszó hallatszott: „Szemed sötét akár az éj...“ Óvatosan kiment és elhúzva kissé a moszkítóhálót, lenézett. Ott ült az

erkély alatt, miní valami trubaður, Jimmy, lehúnyt szemmel füttyült és két kézzel dirigált hozzá. Megmagyarázhatatlan, hirtelen erővel hatott rá ez a furcsa ember. Edna Dilling még sohasem volt szerelmes. Most döbbsenten érezte, hogy milyen ijesztően, mint valami ugrásszerűen emelkedő hőmérséklet, úrrá lesz rajta valami veszélyes, idegesítő érzés... Áthajolt a korláton.

- Mr. Fool! Mit csinál...?!
- Füttyülök...
- Gondoljon a statáriumra...
- Éppen arra füttyülök.

A többi már tiszta sor. Beleszerettek egymásba. És mindenki csak helyeselt. Még a tevék is bólogattak rá. Szép pár, azt meg kell hagyni. Ez a piszeorrú, kedves, mosolygó férfi, aki mindig mókázik és énekel, meg ez a komoly, királynői leány, két ellentétes természetű, szép ember. Jaj lett volna a garnizon rendjének, fegyelmének, ha eddig bárki is érdeklődést keltett volna fel a Parancsnokban. Az ő személye iránti rajongás volt az ország alkotmánya, erkölcsi alapja és rendje. Mi lett volna belőlük, ha vége ennek az eszménynek, ha megindul a vetélkedés, az irigység és természetesen a késeles? Más azonban a helyzet ezzel a Jimmyvel, akiről elismerték, hogy különb mint ők. A tekintély nem romboltatott le, csak megkétszereződött.

Mindenki rájukadta áldását és ők boldogok voltak. Amennyire már ezen a helyen boldog lehetett valaki.

Különösen vonatkozik ez Edna Dillingre, aki nem bírta lelkiismeretét megszabadítani Allan Bruce terhétől. Erről beszélgettek legtöbbször csendes estéken. Edna Dilling még az értesülés napján hosszú levelet írt és a négerrel elküldte Timbuktuba a bátyjának. Amit pénzzel és befolyással meg lehet tenni, azt meg fogja tenni. Türelmetlenül várta a választ.

— Nem maradhat itt tovább, Edna... Előbb-utóbb megtámadja a szervezetét a sivatag.

— Mindent meg kell tennem Jimmy... Nem tudnék különben boldog lenni soha.

Milyen szép itt a sivatag, ha azt mondja ez a nő, hogy „Jimmy“. Mindenesetre boldogabb, mint mikor Lord Austin Brannisford volt.

— Olyan jól kigondoltam az egészet... — mondta Ednának. — Van egy elszegényedett, adósságokkal megterhelt, vén nemesi birtokunk Skóciában. Elvenném magát feleségül és gazdálkodnék.

— Gyönyörű ez... Elmegyek magával, ahová akarja... De meg kell mentenem Allan Bruce-t.

— Az ég szerelmére kérem, mondja meg hát, hogy mi köze ahhoz a szörnyeteghez!

— Tudja meg, hogy az a szörnyeteg egy szerencsétlen, előkelő nagy úr...

— Régi mese a légióban...

— Tudja, hogy kicsoda ez az Allan Bruce? Ő nem más, mint Lord Austin Brannisford!

Jimmy megfogózkodott. Azután hirtelen csak annyit mondott:

— Na ne!

— Úgye meg van lepve?

— De mennyire! És honnan tetszik ezt a tücsköt venni?

— Tudom. Én tudom a legjobban.

Ez jó. A Parancsnok tudja a legjobban. Micsoda örült helyzet! Esküje és becsülete köti, hogy soha többé nem ejti ki a száján, hogy ő, Jimmy Fool, Lord Austin Brannisford. Még annyit sem mondhat meg, hogy az volt! Hogy bármi köze lenne... Átkozott dolog.

— Rímáncodom: nem lehetséges, hogy téved?

— Kizárt dolog. Nekem tudnom kell.

— És miért, ha szabad esedeznem?!

Körülnézett. Azután halkán, szomorúan mondta:

— Én az anyja vagyok.

... Nem! Ilyen még nem volt! A „fórum“ megfordult körülötte... Ha váratlanul felbukkannak egy oszlop mögül Trajanus és Julius Caesar karonfogva, most már az sem lepte volna meg. Tessék?!. Szóval a Parancsnok az ő mamája?! Eltekintve attól, hogy fiatalabb nála, dehát csak neki is tudni kellene erről...

— Nézze — kezdte, — hallgasson rám kedves mam... kedves mamzell... Bizonyára téved. Ön távolról sem tesz olyan benyomást az emberre, mintha gyermekei marcona közlegények lennének.

— Jimmy, most elmondok magának mindent. Az egész história másfél évre sem nyúlik vissza. Fivéremnek kerti iskolája van a Kensington Streeten. Én ebben az iskolában tanítottam. Ugyanis tanítónő vagyok.

— Gondolhattam volna...

— Kérem, most ne tréfáljon. Egy jótékony karácsonyi ünnepségen Lord Brannisford volt a védnök, ott ismerkedett meg velünk és minden alkalmat megragadott azután rá, hogy találkozzék velem. Kedves öregúrnak tartottam, szívesen láttam, ha bejött az iskolába és bölcs emberek passziójával nézte a sok vidám

kisgyerekeket. Egyszer panaszkodott, hogy összecseszt a fiával, aki megesküdött, hogy ledobja az ő nevét, letagadja, hogy valaha is Lord Brannisford volt. Sajnáltam az öreg Lordot. Nem sokkal azután történt a nagy meglepetés. Megkérte a kezemet... Mi az, megcsápte valami?

— Igen... Hogyne... — felelte és visszaült.

— Szóval Lord Brannisford megkérte a kezemet. Természetesen, amilyen tapintatosan csak lehetett, de igen határozottan közöltem vele, hogy semmi esetre sem leszek a felesége. Nem beszélt erről többet. Kért, hogy ezután is eljárhaszon hozzám az iskolába és én örömmel beleegyeztem. Sajnáltam a kedves öreg lordot. Azután fogyni kezdett, szinte hétről-hétre romlott az állapota. Egyszer csak elmaradt. Néhány hétig nem hallottam róla, azután írt egy kedves levelet, hogy London környékén van egy szanatóriumban, keressem fel. Már alig volt benne élet, amikor viszontláttam. Nagy karosszékekben ült, jóformán elveszett a plédék között. Írások feküdtek előtte egy kis asztalon. És akkor őszintén elmondott nekem mindent. Ha nem is mutatta soha, nagyon szerette fogadott fiát. Egyszer valami tréfás célzást tett a fiú előtt nősülésről és Austin olyasmit felelt rá, amiből talán tévesen, de arra következtetett, hogy a fiú nem helyeselné ezt a lépését. Különben is félt a fiánál fiatalabb asszonyt hozni a házhoz, ezenfelül tartott attól, hogy Austin nem lesz elég tiszteletteljes... Szóval nekem őszintén bevallotta, hogy valóságosan szándékosan elmarta ezt a szerencsétlen fiatalembert a háztól. A szenvedély megfosztotta józan ítélőképességétől, jellemességétől... Arra nem is gondolt, hogy én visszautasítom. Amikor ez megtörtént, feltámadt benne a lelkiismeretfurdalás.

Mi történ a fiúval? Mozgósította Európa valamennyi detektívirodáját. Az összeveszést követő napon egy Franciaországba induló hajó utasainak névjegyzékéből megállapították, hogy Lord Austin Brannisford másnap Párisba utazott. Azután valami nagyon csunya verekedési ügygel kapcsolatban a rendőrségre került egy ember, akinél Lord Brannisford nevére szóló irásokot találtak, de ő kereken kijelentette, hogy egy felöltővel együtt véletlenül jutoit hozza az okmányokhoz és igazi neve Allan Bruce. Eddig megegyezik minden. A fiú betartotta esküjét és becsületszavát: a legkényeszerítőbb körülmények ellenére sem vállalta a nevét, inkább felöltőtolvajnak adta ki magát, mert a mese a felöltőről, amivel állítólag álmában takarták le, amúgyis idemódosult a rendőrség elképzelésében. A párizsi rendőrségen nem tarthatták ott, mert szerencséjére, vagy szerencsétlenségére, előző napon felvétette magát a légióba, így már katonai állományban lévőnek kellett tekinteni és a rendőrségről átkísérték a laktanyába. Ettől a naptól fogva Lord Austin Brannisford, illetve Allan Bruce magándetektívek számára megközelíthetetlen helyen volt. Képzheté, mit éreztem. Ha közvetve is, de én kérgettem egy embert a pusztulásba és romlásba. Az öreg lord ekkor azt mondta, ígérjem meg, ha meghal, továbbra is kerestetni fogom a fiút. Szeretné, ha valaha megtudná Austin, hogy ő mennyire megbánta, amit tett és akkor talán megbocsát neki a fiú...

... „Nyugodj békén öreg“, gondolta, nem is sejted, hogy milyen régen megbocsátottam már...”

— És azután még valamit kért. Hogy legyek a felesége. Így hozzájutok a vagyonához és elég pénzem lesz ahhoz, hogy felkutassam Austint. Azonfelül nem

herdálják el a vagyonát szerinte gonosz távoli rokonai. Én meg fogom őrizni Austin számára. Nem kívánt tőlem semmit, csak esküdjek meg vele és néha látogassam meg egy pár szót beszélgetni, úgysem húzza már sokáig... Sajnos, az orvosnak is ez volt a véleménye. Én házasságra léptem Lord Arthur Brannisforddal...

... Óh uram, de nagy vagy! És micsoda színpadi rendező veszett el a sorsban. Örület, hogy az eskü és becsület szentsége miatt kénytelen itt hülyén hallgatni, mikor ötven szóval megmagyarázhatja mindent, de még azt sem mondhatja meg, hogy valaha hallotta a Branninsford nevet. Egy hiéna nevetett sandán, rekedten valahol a távolban és valószínűtlenül fényes trópusi csillagok ragyogtak felettük mozdulatlanul.

— Rá kellett állnom erre a névházasságra. Kötelességem volt megmenteni a szerencsétlen Austin Brannisford vagyonát és sok pénz kellett, hogy kutassuk utána. A rokonok természetesen alighogy eltemették az öreg lordot, perrel támadták a végrendeletet, de Lord Brannisford tekintélye minden bírói fórum előtt győzött. Végre is mindegy. Ha megszabadítom Allan Bruce-t, akkor egy penny sem kell a vagyonából. Mi tudunk dolgozni Jimmy. Ha elpusztul ez az ember, akkor első dolgom lesz az örökségről lemondani. Érti most már, hogy nekem meg kell szabadítani azt az embert?

Gondolkozott. Végre is miért ne szabadítsa ki Edna azt a részeges csirkefogót, ha már a sors úgy akarta? Ő semmiesetre sem szegi meg az esküjét. Inkább meghal.

— Miután magától megtudtam, hogy hol van Allan Bruce, értesítettem a bátyámat Timbukuban. Ő most mindent meg fog kísérelni, ami pénzzel és összeköttetéssel elérhető. Ezt megvárjuk itt...

— Én könnyen lehetségesnek tartom, hogy Allan Bruce nem azonos azzal a Brannisford lorddal...

— Kizártnak tartom! Azután Jimmy, még valamiért úgysis maradnunk kell. A Sárga Garnizon katonáit nem szabad itthagyni. Ránkízta a Mindenható, hogy kivezessük ezeket a szerencsétleneket a Szaharából.

— Igaza van. Ebben tökéletesen igaza van.

— Nyomorult, magukra hagyott emberek itt egymásrataláltak. Úgy érzem, mintha egy kétszázötven-tagú családom lenne. Felelősséggel tartozom nekik. Magának meghalt az egyetlen barátja, tehetetlen és magányos ember volt, mikor idekerült...

— És most már nem érzem árvának magam — mondta, de igen lehangoltan Jimmy.

ÖTÖDIK FEJEZET

Fekete mentőangyal jelentkesik. Jimmy úgy érzi, hogy nagy- követre is szükség van. Azután hazamegy

Egy déiben meglepő vendég érkezett. Koromfekete, laposorrú, hatalmas néger. Tevén érkezett három néger kíséretében és hogy igen nagy úr lehet, az nemcsak a panamakalapján és csattos lakkipőjén, hanem a sárgavirágos lila pongyoláján függő érmekről is nyilvánvalóan meglátszott.

— Jelentsd úrnődnek, hogy Culunga király van itt — mondta az őrnek, miközben lehúzta a kesztyűjét. A körülállók csodálkozva nézték. Errefelé minden

ember tudta, hogy Culunga az őserdő néger népségéből portyázó csapatokat tart fenn és ezek szabadságharc ürügye alatt néhány éve fosztogatják a folyómenti községeket. A fokozatosan haladó francia hódítás egy sürgősen megoldandó feladata volt előretolt bázisait annyira megerősíteni, hogy megkezdhesse a leszámolást Culunga hordáival, akinek mellest igen jó nagyipari és politikai összeköttetései voltak és titokzatos kezek szükség esetén mindig ellátták megfelelő hírekkel, municióval és fegyverrel. E pillanatban ugyan fejedelmi pózában egy mángorlóra támaszkodva várakozott, de mondják, hogy ha harcra kerül a sor, még a tizennégyéves néger kölyköknek is elsőrangú 7. 65-ös Mauser puskájuk és kitűnő automata-pisztolyuk van a táborában.

Edna Dilling azonnal fogadta Culungát, természetesen a kormányos és Jimmy Fool jelenlétében. A néger tudta mi a szokás és ezért elsősorban gyönyörű ajándékot, egy alig kopott, úgynevezett verklit nyújtott át, amit csak forgatni kellett az oldalán ahhoz, hogy az elszakadt rúgó nyomban zörögni kezdjen a belsejében.

— Tisztelt Parancsnok! Nem kell, hogy megmondjam neked, kicsoda Culunga király és én is jól tudom, hogy milyen nagyúrral állok szemben, akiről kémeim már régen elmondták, hogy öreg és okos, mint egy elefánt.

Ez nagy bók volt errefelé. Jimmy úgy érezte, hogy neki kell válaszolni a Parancsnok nevében.

— Nagy király, ki fényesebb és feketébb vagy mint a suviksz. Országunk szokása szerint királynóm nevében köszönöm hűzelgő szavaidat és értékes ajándékodat. Foglalj helyet és mondd meg nekünk, hogy vagy?

E szertartás után kezdődött a beszélgetés. Kiderült, hogy őfelsége ajándékait ugyan a dzsungelben vásárolja, de híreit Timbuktuban szerzik be. Így értesült arról, hogy a fehér főnök, aki a Parancsnok ügyeit Timbuktuban intézi, egy légionistát akar megszabadítani El Gaoból. Ezt egy hatalmas ország katonai megbízottjától tudja, aki neki nagyon jó barátja. Ő előre megmondja e társaságnak, akik egytől-egyig öregebbek sok vén krokodilusnál (itt valamennyien meghajoltak és a kormányos egy szerénykedő gesztussal háritotta el a bókot), hogy sem pénz, sem hatalmas befolyás nem használ, ilyesmiben nem ismernek tréfát a rumi gazem... urak. Viszont ő, Culunga király, akiről mindenki tudja az őserdőben, hogy csak a legritkább esetben hazudik és akkor is csak a legfontosabb ügyekben, ő a diplomácia nyelvén szólva kezességet vállal, hogy megszabadítja a fehér embert. Nem kér ezért semmit, sőt felajánlja, hogy valamennyi légionistát a Sárga Garnizonból angol, vagy belga területre vezeti, felajánlja ennek az expedíciónak az ellátását, továbbá felajánl a királynő számára négyszáz korallgyöngyöt és az itt jelenlévő két férje számára egy-egy bála rágódohányt, valamint két tucat elsőrangú harisnyatartót.

— Ajánlatod igen komoly — mondta a kormányos, — és igen nagylelkű, különösen a harisnyatartókat illetően, mert ez esetben már csak a hozzávaló harisnyákra van szükségünk. Mégis azt mondom, tisztelt rabló, hogy ajánlatod olyan mint a függöny: tudni kell, mi van mögötte.

Ezekután igen büszkén nézett szét maga körül.

— Igaza van az államtitkárnak — szólta Edna Dilling. — Tudnunk kell, hogy miért teszed ezt?

— Megmondom. El Gaotól lefelé csak jelszóra vár a víz mentén tanyázó négy nagy törzs. Én azt mondom, amit a legbölcsebb fehér barátom, egy Stuck nevű pálinkacsempész mondott: A dzsungel a bennszülötteké! Biztos tudomásom szerint tíz nap múlva egy teljes ezred szenegáli gyalogos érkezik El Gaoba. Ezért építették most ki a sivatagi vasutat Nogram oázistól a dzsungelig. A katonákkal együtt a vezérkar néhány igen magasrangú tisztje is El Gaoba jön. Ez a gázság ellenem készül. Amennyiben ez az ezred letelepszik El Gaoban, elsősorban rendet teremt a vidéken, másodsorban különböző portyázások kiindulási pontja lesz. Mi tehát, ha a vonat a Nigger két ága közötti szigetre ér — ez egy sok-sok mérföldes kopár zátony — felrobbantjuk a vasúti hidat. Ezáltal foglyaink, illetve tuszaink lettek a katonák, mert a folyó két ága között lesznek bezárva. Ugyanekkor megindul a folyópartján a felkelés. De El Gao elég erős helyőrség. Egy heti harcra kerülne, amíg elfoglaljuk. A tervem most a következő. Én felfegyverezlek benneteket. Legtöbben még ma is légionista egyenruhában vagytok. Tehát miután felrobbantottam a hidat, ti a közel erdőből megindultok a város felé. Fehér légionistákat örömmel fognak látni, felszabadítóknak néznek titeket és ti az erőd belsejéből puska-
lövés nélkül markotokba kapjátok az egész büntetőtelepet. Nem kell folytatnom. Ebben az esetben felátad az egész dzsungel és a Nigger vidéke Gambáig a mienk.

Jimmy döbbsenten hallgatta. Pokoli terv volt. Komoly csapás a francia gyarmati hadseregnek.

— Elfelejtet — jegyezte meg —, hogy a franciák nagy sereggel jönnek majd büntetni.

— Uram, olyan vagy mint a gorilla: öreg és erős. Tudnod kell, hogy ezt a büntető hadjáratot elkezdni: félév előkészület. Ezalatt mi is felkészülünk. Fegyvereink lesznek és fehér tisztjeink. De nektek ígérem, hogy ha megszálljátok a várost, egy héten belül odaviteltek benneteket, ahová akarjátok. Gondolkozzatok két napig, addig a vendégetek lesztek.

Ezután ebéd következett és nem beszéltek többé a dologról. Ebéd után Culunga őfelsége kényelmesen hátradőlt a karszékben, egy valódi Winston-gyártmányú töltőtollal piszkálta a fogát és így szólt:

— Természetes, ha ajánlatom nem fogadjátok el, az őserdő ellenségeknak tekint titeket, amit eddig nem tettünk. — Ezután felemelkedett, néhány kegyes bőfőgéssel elköszönt és magas személye számára kijelölt lakosztályába távozott.

— Nagy baj — mondta Jimmy. — Természetesen nem fogjuk a niggereket segíteni abban, hogy lerombolják a civilizáció munkáját. Viszont municiónk és fegyverkészleünk néhány napos ellenállásra sem elegendő.

— Az bizonyos, hogy a királynak módjában áll bennünket megszabadítani és Allan Brucet is a kezünkbe juttatná — jegyezte meg a parancsnok. — A felkelés nélkülünk is megtörténik, legfőljebb több öldöklés lesz El Gao bevételénél, ha nem csellel foglalják el.

— Csak nem képzeled — mondta indulatosan Jimmy, — hogy bármilyen oknál fogva néger rablókkal szövetkezem!

— Ebben a kérdésben nem maga dönt egyedül, Jimmy.

— Egyet ne feledjen, Edna. Nincs az az előkelő

angol lady, aki elkerülné a halálbüntetést, ha itt valami nem úgy sikerül...

— A gyávaságomnál fogva akar hatni rám?

... Ördög vigye el! Dühösen kiment. Egyre cifrább lesz. Meg kell mindent mondania Ednának... De hogy a csodába! Hogy nézzen Wickley Jimmy, a saját szemébe ezentúl, nem is szólva a sok-sok nemes ős portréjáról, akikkel szintén szembe kell nézni majd otthon, ha megszegte az esküjét és a becsületszavát? De miért kell megszegni?! Ha ő maga raboskodna ott, ezerszer inkább a halált választaná, minthogy elfogadja megszabadításának ezt a módját.. Na majd ő megmutatja önagyságának, hogy ez csak a Szahara, de hála Istennek nem vagyunk még az erdőben, hogy európai emberek ilyesmire kaphatók legyenek.

Estefelé némi olaj ömlött a tűzre. Megérkezett Timbuktuból a néger óriás egy levéllel. Edna bátyja megírta benne, hogy földi hatalom úgylátszik nem segít Allan Bruceon, amíg nem töltötte ki büntetését. Edna Culunga királyért küldött.

— Néger király! Mint a Sárga Garnizon parancsnoka, határoztam. Ajánlatodat elfogadjuk, de meg kell ígéred, szent esküvel, hogy a foglyaidal jól fogsz bálni és egyetlen embert sem öltök meg, aki nem áll ellent.

— Úgy lesz, ahogy akarod. Oh minden elefántok öreganyja. Különben is csak igen ritkán vagyok vérszomjas és kegyetlen.

Jimmy és a kormányos némán hallgatták.

— Menjen kormányos és közölje az emberekkel, hogy mit határoztam. — Miután egyedül maradtak, Jimmyt nézte. — Nos?

— Nem fogom engedni, hogy ezt az ostobaságot el-

kövesse. Allan Bruce ottmarad a fészkes... a fegyházban, ahová való.

Ednában szörnyű gyanu támadt. Jimmy kezdettől fogva ellene van annak, hogy Brucért bármit is tegyen. Csak nem akarja ez az ember, miután őt feleségül vette, a Brannisford vagyont bitorolni?... Lehet, hogy ezek a nyílt, vidám szemek egy szélhámos koponyájából néznek rá? Már első nap, amikor a történetet hallotta, azt bizonygatta, hogy ez a Bruce kabáttolvaj...

— Jimmy Fool. Sajnálni fogom, ha nem tart velünk.

— Edna! Nem szabad ezt megtennie egy részeges...

— Elég! Ne merjen Allan Brucera semmi sértőt mondani! Megszabadítom, ha felkötnék is! Érti? — És otthagya.

Jimmy dúlt-fúlt. Na megállj, elefántok öreganyja! Majd megtudod, hogy én sem vagyok ma született krokodilus! Esetált a városba. Izgatott csoportok tárgyalták mindenütt az eseményt.

Edna a függöny mögül lesve, lenézett az ablakból. Egész biztos, hogy szélhámos. Meg akarja akadályozni, hogy jövődöbeli felesége kezéből a Brannisford vagyont a jogos örököséhez kerüljön. Ni, ott megy! És nevetgél és a többiek is nevetgélnek körülötte. Könnyek jöttek a szemébe. Csodálkozott volna, ha hallja, hogy mit beszél lent nevetve Jimmy.

Csoportról csoportra járt és ilyeneket mondott:

— Nevessetek fiúk, mert a parancsnok néz az ablakból. Valahányszor nevetek, ti is nevessetek. Így... Köszönöm... Tudjátok meg, hogy szerintem hitvány, rongy gazember minden légionista, aki nigger rablókkal szövetkezve résztvesz bajtársai leölésében... Én

ittmaradok és köpök rátok, ha megteszitek... Ne-
vessetek... Azonkívül ha megtettétek, ez a kefefőfájú
király leölet mindnyájatokat, vagy néger foglyokért
kicsérél benneteket a franciákkal és akkor valamenyi-
eteket felkötnek.. Nevessetek! Hahaha... Köszö-
nöm... Harsányabban... Így, jó. És szerintem meg
is érdemlitek, hogy lógjatok... Meg kell akadályozni,
hogy a parancsnok ezt a marhaságot elkövesse...
Nevessetek!

Edna sírt az ablakban. Hogy nevetnek! Bohócko-
dik... Komédiás! Szélhámos...

Jimmy pedig fáradhatatlanul végezte a nevető agi-
tációt, hihetetlen befolyásoló erővel győzte meg a
légionistákat, hogy a parancsnokkal együtt vesztükbe
rohannak, ha nem hallgatnak rá.

Néhány óra múlva történelmi drámákból jól ismert
jelenet játszódott le a „Parancsnoknál“. Jimmy és a
kormányos vezetésével tíz ember lépett be Edna Dil-
linghez.

— Mi ez?! — kérdezte csodálkozva. A kormányos
felelt.

— Alázatosan jelentem: fellázdunk. Mit csinál-
jak?...

— Parancsnok! — mondta Jimmy keményen. —
Adja át a kardját. Veszélyes zendülés tört ki, amely-
nek én vagyok a feje, ön az ország foglya, ügyeinkben
ezentúl egy ötven tagú népképviselőt fog dönteni, az
pedig azt csinálja, amit én mondok.

— Jimmy! Ha ezt megteszi...

— Megteszem! Az elefántnak ki kell húzni a méreg-
agyarát! Saját jól felfogott érdekében. Ön szabadon
járhat-kelhet a házban, de figyelmeztetem, hogy el
is hagyhatja, ha a fórumon akar sétálni!

Edna arcából minden vér lement. Ez a hálátlan jövevény, akiben bízott és hitt, boszorkányos modorával elcsábította ezeket az embereket, akikért annyit tett, akikről azt hitte, hogy a halálba is elmennek érte. E pillanatban belépett őfelsége. Még előzőleg hívták ide a zendülők. Jimmy nyájasan üdvözölte.

— Óh nagy király, aki sokkal rondább vagy, mint két púposteve, tudod-e mi az a protézis?

— Mi van...? — kérdezte őfelsége pislogva, mert álmából ébredt.

— A protézis: kivert fogak helyett alkalmazható műrágóeszköz. Ezért most szépen hagyd magad megkötözni, hogy továbbra is bölcs tudatlanságban élj a protézist illetően.

A király nem értette ezt, de övéhez kapott, amikor közeledtek feléje. A kormányos azonban, aki eddig csendesen állt egy sarokban, most szomorú mentegőtődzéssel nézett a Parancsnokra és őfelsége fejéhez vágott egy kis cserép virágot. Drámai gyorsasággal perogtek le az események. A királyt megkötözték, elláták gézzel a fejét és lakosztályából ugyancsak megkötözött kíséretével együtt egy igénytelenebb helyiségbe vitték, amely a régi jó időkben Minerva templomának épült, és ezért hatalmas bronzajtókkal volt ellátva.

— Miért tette ezt...? — kérdezte Edna, amikor egyedül maradtak.

— Remélem, hogy ezért a rablóért és a lázadás tervéért elvonulást eszközölhetek ki számunkra. A legközelebbi oázisból érintkezésbe lépek a hadvezetőséggel.

— Értem... És Allan Bruce ott marad, ahol van. És ez esetben azt hiszi, ha magához megyek feleségül,

bitorolhatja velem együtt egy halálbarúgott ember vagyónát. Ezért csinált mindent!

Jimmy úgy érezte, hogy nyomban meg kell halnia, Elzsibbadt ettől a sértéstől. Ilyesmi eszébe sem jutott, Kétségbeesetten kiáltott fel:

— Mit merészelt? ... Hát tudja meg... Hát tudja meg... — De fulladásig összeszorult a torka. Nem jött ki rajta a becsület és az eskü megszegése. Hiába... Meghalni könnyebb lett volna. Csak állt ott nyitott szájjal és kétségbeesetten, hogy Edna is megijedti tőle. Azután sarkonfordult és rohant le.

— Kormányos! Jön velem?!

— Hová?!

— Mit tudom én?!

— Természetesen. Máris indulhatunk.

— Fiúk! Én most elmegyek valahova! Ha tizennégy napon belül nem térek vissza, kövessétek mindenben a Parancsnok utasítását, csallakozzatok a négerekhez, vagy amit akartok, mert én már nem élek.

— És én? — érdeklődött a kormányos.

— Maga sem. Akkor nem jön?

— Mit veszekszik? Már kérdezni sem lehet?!

Egy óra múlva útban voltak nyugat felé a sivatagban.

— Nem veszi kíváncsiskodásnak — érdeklődött a Shanghai Teknő eldorbézolója, — ha megkérdezem, miért kell meghalnom?

— A fiúk előtt nem akartam mondani. Lehetetlen állapot, hogy egy ország, amelynek államtitkárja és árvaszéki ülnöke van, ne rendelkezék nagykövettel.

— Erre már én is sokszor gondoltam — bólogatott a kormányos.

— Nahát erről van szó. Mi most elmegyünk követ-

ségbe. Megállítjuk a katonák vonatát El Gaonál...
Mi az, szédül?

— Csodálja? Rögtön elfogják magát, bizonyára engem is. Uram, hajólopás nagyon soká évül el.

— Az bizonyos, hogy nem valami elkényeztetett, félénk, úrfiúnak való vállalkozás. Jobb is, ha visszafordul.

— Legyen szives és fogja be a száját.

... Rekordidő alatt, két nap alatt érték el az őserdőt El Gao felett és fél nap alatt elérték Arua oázis érintésével a Niggermenti dzsungelt.

Itt meglátták a keskeny sínpárt, amely az őserdőben folytatódott. Erre északfelé fordultak, hogy Mogrem oázis után, a sivatagban tartsák fel a vonatot. Két napig táboroztak, amikor feltűnt a távolból a fényszóró.

... Mogramban a keskeny nyomtávú Szaharavasút, amelyen a szenegáli ezred utazott, megállt egy félóra. Egy szalónkocsiban lihegtek a vezérkari tisztek. A rozoga, próbaképpen épült új vasút sokáig fujtatott egy ilyen kis oázisban. Kalapálták a kerekeket, olajozták, vizet, s tüzelőt veltek fel.

— Nom du nom... — mondta Fréderic altábornagy. — Meleg van... De azt hiszem, megéri majd a fáradságot... A nyugtalanító hírek, amiket egyes törzsekről kaptunk, most majd megszűnnek. Erről gondoskodni fogunk...

— Legfőbb ideje, hogy ezt a rablófészket itt a Niggernél elintézzük, — mondta Thiers őrnagy. — Culunga barátunk még sok bajt fog csinálni.

A kis vasút lassan dőcögni kezdett. Azután elég sebesen haladtak az éjszakában. A fafűtéses mozdony mint valami csillagszóró dobálta a szikrákat a kémé-

nyéből. Váratlanul fékezett a vonat. Poggyászok estek le, az emberek egymásradőltek. Mi történt?! A katonák kíváncsian néztek ki, de parancs nélkül nem hagyhatták el a vagonokat. A tisztek azonban nyomban leugráltak. Hatalmas tűz lobogott a síneken. Két ember guggolt mellette.

— Miért gyújtottak tüzet?! — kiáltotta az őrnagy.

— Hogy világítson — felelt egy igen rongyos, ősz, ragyás ember. — Nevem Manfréd és ez az úr a barátom, Rolland Ödön, beszélni akar a tiszt urakkal.

— Alázatosan jelentem — mondta Jimmy katonásan. — El Gaonál a vasúti híd alá van aknázva. Ezért nem lenne helyes, ha a vonat továbbmenne, mert a robbanás igen veszélyes lehet az utasokra nézve.

Öt perc múlva Jimmy és a Kormányos a szalókocsiban voltak. További öt perc múlva az ezred nagyrésze géppuskákkal együtt csendben megindult az éjszakában El Gao felé.

— Kicsodák maguk?

— A Sárga Garnizon helyőrsége küldött követségbe.

— Szóval szökevények! A foglyaim...

— Bocsnat, az nem lehet. A francia harcászati történetében még nem fordult elő, hogy üzenettel érkező parlamentert letartóztassanak. Akár katonaszökevények küldik, akár arab rablók...

A tisztek hallgattak. Különleges eset volt. Ezzel szemben Jimmy őszintén elmondott mindent. A néger király ajánlatát és a Sárga Garnizon magatartását. Csak Edna Dilling személyét állította be másképpen.

— Parancsnoknők látszólag beleegyezett a király tervébe, azonban, amikor Culunga elment, mert fogásba ejteni mégsem mertük...

— Elég kár... — dörögte az egyik tiszt szemrehányóan.

— Altábornagy úr, a vakmerőségnek is van határa. Eléggé kockára tettük az életünket, amikor Culunga megkerülésével, mint egy ember a gyarmati hadsereg pártjára álltunk.

— Ez mind nagyon szép. Ha igaz, amit mond, akkor nagyon nagy szolgálatot tettek Franciaországnak.

Étellel, itallal kínálták meg a két jövevényt, azután kiadták az utasítást, hogy a vonat szép lassan induljon el. Hajnalban találkoztak a visszatérő katonákkal. Vagy ötven megkötözött bennszülöttet hoztak. Úgyesen két oldalról bekerítették a hidat és foglyul ejtették ezt a csomó ólalkodó, kitűnő fegyverekkel ellátott négert. Mind a két híd hihetetlen mennyiségű dinamittal volt aláaknázva.

— Uraim! — mondta Jimnek és a Kormányosnak az altábornagy. — Térjenek vissza azokhoz, akik követségbe küldötték önöket. Közöljék barátaikkal, hogy ez a cselekedetük rendkívüli méltánylásra fog találni.

— Altábornagy úr! Önöknek teljes kegyelmet és szabad elvonulást kell biztosítani a Sárga Garnizon számára.

— Fiatal barátom, a kegyelemosztás nem tartozik a vezérkar hatáskörébe.

— Altábornagy úr! — mondta Jimmy nagyon határozottan — a Sárga Garnizon hatáskörébe sem tartozott a vezérkar életének megmentése. Ha nyomorult emberek ilyen messzire túllépték hatáskörüket, nem hiszem, hogy magasrangú tiszt urak kevesebbé lennének képesek.

Nagy hallgatás következett. Azután az altábornagy csendesen így szólt:

— Azt hiszem, igaza van... Mondja meg a barátainak, hogy a tisztikar nem marad adósuk hatás-körén túlmenő kísérletezésekben. Mi most megyünk tovább. Isten velük.

A tiszték sorra kezefogták Ragyással és Jimmyvel. A skót azonban hirtelen visszafordult a kupé ajtajából:

— Altábornagy úr: üzlet!

— Micsoda?

— Üzletem van az urak számára. Mit adnak nekem, ha megkötözve kiszolgáltatom önöknek Culungát, ezt a kellemes vén elefántot?

— Harmincezer frank van kifizetve a fejére...

— Egy fillért sem fogadok el érte, a szokásos módon elcserélem egy fogolyért.

— Attól függ, ki az a fogoly. De ha ön valóban el tudja fogni Culungát...

— Kötelezően vállalom. Ha kiadják az El Gao telepen fogságban tartott Allan Bruce közlegényt, akit függelemsértésért ítéltek el, akkor én megkötözve szállítom önöknek Culungát, a rablók királyát.

— Eh bien! Azon a napon, amelyen ön kiszolgáltatja Culungát, én szabadlábba helyeztetem Allan Brucet.

— Hát kérem. A csere máris megtörténhet. A Sárga Garnizonnak úgyszólván tartania kell Culunga híveinek bosszújától. Küldjön ki altábornagy úr segítségükre, vagy letartóztatásukra, miután a megkegyelmezésnél ez a formáság elengedhetetlen, egy peloton katonát. Ezek vigyék magukkal Allan Brucet és ha én adok egy névjegyet nekik, hogy tőlem jönnek, akkor ki-

szolgáltatják nekik a birtokomban lévő Culungát. Ugyanis Culungát mi nem bocsátottuk szabadon, ahogy az előbb mondtam, hanem megvertük, megköztöttük és bezártuk.

— Bravó! Ezt merték?

— Altábornagy úr! A vakmerőségnek nincs határa! ...Együtt ügettek a sivatagban egy tiszttel és egy század katonával El Gao felé Allan Bruceért.

— Követ úr — mondta őszintén a Ragyás — maga igazán egy veszett fickó.

— Excellenciád hízeleg. Hát a továbbit már tudja. Én most magárahagyom önt a francia hadsereggel és megyek.

— Nem tér vissza a garnizónba?

— Nem.

— Miért?

— Megsértettek. Ajánlom magamat.

— Ember! Hova akar menni így egy szál tevével?

— A skóciai Feney Creekbe, gazdálkodni. Adj Isten.

És elvágatott. Egy szál tevé. Csak úgy hátatfordított az egésznek és ment, mint az istennyila, aki nem hiszi, hogy vele is történhet baj. A Ragyás sokáig nézett utána nagyon komolyan és kissé rezgett a szájaszéle.

Azután követte a csapatot és sokáig dörögött még magában rosszkedvűen. Kutyának való már az egész Szahara... Otthagyja minden valamirevaló ember. Ő is elmegy innen, vissza a sárga vizekre. Ha valaki még csak ötvenhét éves, ne tessepedjen itt a kényelmes, úri élet és a jó pozíció kedvéért...

A garnizon lakossága rémülten sereglett össze a sivatagban felcsillanó szuronyok láttára. A katonaság

valamivel távolabb letáborozott, azután egy tevés alak vált ki közülük. A Ragyás!

Villámgyorsan, a kellő túlzásokkal felékesítve, elmondott mindent. Jimmy legkisebb teljesítménye az volt elbeszélésében, amikor felkapott a robogó vonatra és egyik kezével torokonragadva a mozdonyvezetőt, másik kezével megfőkezte a vadul száguldó lokomotívot.

Nemsokára a tiszt, a kormányos és a szédelgő járású, borostás, hülyetektintetű Allan Bruce, megjelentek a Parancsnok előtt.

— Miss Dilling — mondta a tiszt, miután bemutatkozott — a francia hadsereg hálás önnek a jóságáért. E pillanatban ezek az emberek foglyaaim, de rövidesen szabadok lesznek valamennyien.

— És hogyan... hogyan történt... — kérdezte Edna, miközben egyre várta, de hiába, hogy ismerős tánc lépések is közelednek. A kormányos elmondta, hogy megállították a vonatot és sikerült a merényletet megakadályozni, amiért az altábornagy megígérte Jimmynek, hogy segíteni fog rajtuk.

— És hol van... Mr. Fool?

— Azt mondta... — és nyelt, — hogy hazamegy a skóciai Feney-Creekbe gazdálkodni... mert megsértették. Különb en csodálatos zsenialitással megszabadította és elhozatta ide Allan Bruce-t. Ez a pasas az... Hé, ne aludjon állva, mint a lovak!

Allan Bruce! És elhozta! Ő szabadította ki, azután ellovagolt. Fájt a szive és örült is. Fájt, hogy igazságtalan és durva volt Jimmyhez, de boldog volt, hogy a derűs szemek nem egy szélhámos koponyájából néztek rá.

— Kormányos... Intézkedjék, hogy a rablókat ki-

adják a katonaságnak. Egyedül akarok maradni ezzel az emberrel.

— Különös gusztus — mondta mélyen meghajolva Ragyás és ment. A tiszt követte. Edna sokáig hallgatva nézte a besüppedtszemű, alacsonyhomlokú embert, akinek jóformán elérzéktelenedett arcidegei lárvaszerű kifejezést adtak. Ez lett Lord Austin Bran-nisfordból?

— Kicsoda ön?

— Allan Bruce.. Kérem naccsága... adjon egy cigarettát.

Megkínálta. Hm... Különösen primitíven hat, ahogy beszél. „Naccsága“, ezt a szót csak a legegyszerűbb néposztály használja. Ez az ember Oxford történelmien előkelő falai között nevelkedett volna?

— Magáról valamikor azt hitték, hogy Lord Bran-nisforddal azonos.

— Az naccerűű volt... — mondta teli szájjal röhögve. — Londonban bujkáltam, mert összeszurkáltam valakit, meg nem mertem hajóraszállni a hekusok miatt, viszont Párisba akartam jutni. Osztán egy nap arra ébredtem, hogy letakartak egy felöltővel, tele volt minden zsebé ékszerrel, meg pénzzel... Teccik látni? Ez az óra, meg ez a cigarettatárca azóta is megvan... Osztán másnap a sok pénzből vettem jó ruhát, meg jegyet váltottam erre az előkelő névre Párisig és mingyárt elbújtam a kabinomban. Gondoltam, ha látja is a nevet egy hekus az utasok jegyzékében, nem meri az előkelő ipsét zavarni... Osztán Párisban bevittek szurkálásér és megtanáták nálam... Azt hitték, loptam az írásokat, meg az órát, meg a tárcát. De merhogya légióba már akkor beléptem, mingyárt a szurkálás után, hát átkísértek a hekusok,

meg ideadtak mindent, merhogy nem akartak aktát írni légionáriusról...

És megint röhögött... Nem! Ez az ember nem lehet angol lord! A világ legnagyobb színésze sem képes ilyen komédiára. Ön, szegény Austin Brannisford. A valóságban is eldobta hát magától mindazt, ami nevéhez kötötte és pont erre a csavargóra dobta. Itt áll annyi szenvedés és akarás után: megszabadított egy notórius bűnözőt. De honnan sejtette ezt Jimmy Fool...?

— Nézze barátom, én megszabadítottam magát, egy nagyon okos, jólelkű ember segítségével. Nem fogom ezután sem cserbenhagyni. Hazavitetem Londonba és ott majd beszélünk a továbbiakról. Kérem, adja el nekem annak a szerencsétlen Iordnak az értéktárgyait, az órát, meg a tárcát.

... Ne kallódjon egy csavargónál a Brannisfordok címeres ékszere. A csavargó átadott egy régimódi duplafedelű aranyórát és egy cigarettatárcát. Mindkettőben benne volt a címer.

— Tetszik tudni, ez a kaballám volt. De azért hátlából én eladom a naccságának. Különösen az órát szerettem, mert benne van a fedelében két férfi képe és biztos, hogy az egyik volt az, aki segített rajtam...

Edna felkattintotta a fedelet.

Zománcbacizellált művészi másolata volt az óra fedelében egy családi képnek: az idősebb és ifjabb Lord Brannisford portréfelvétele.

... Allan Bruce ijedten kiáltott le a tornácra:

— Tessenek jönni! A naccsága a padlóra esett!

... A Parancsnok szomorúan ült este a loggiában. Szokatlan vidám örömnépi zaj hangzott fel letről. Most értett mindent. Honnan tudta Jimmy Fool előre,

hogy Allan Bruce valami csirkefogó. Nagyon megsértette, ebben igaza volt a fiúnak... A hűvös sivatagi estében mintha valami elhanyagolt temető lenne, torzók és márványkoloncok csillogtak a holdfényben. Jimmy Fool, illetve Lord Brannisford most bizonyára egymagában üget valahol a sötétbevesző homokhullámok között és csengő hangján énekel:

Szemed sötét, akár az éj,
Gyere, ne félj...

Lehajtotta a fejét a hideg köre és csendesen sírt.

Az őszi ég alatt vándormadarak szálltak lomhán lengő szárnyakkal, alacsonyan. A sáros mezőre barna hullafoltokkal telepedett meg az őszi hervadás szemete és egy csöszkalyiba félig leszakadt deszkaajtaját nyekergette a szél. Jimmy naphosszat a tarlót járta puskával a vállán, vizslája társaságában, de még egyszer sem hozott haza zsákmányt, még egyszer sem lötte ki a fegyverét. Csak bandukolt ebben az ázottan borongó skót falusi világban és sohasem énekel.

Csak a fivére élt még, amikor megérkezett. Pipájával, ujságjával a kandalló mellett ült, ahol utoljára látta évek előtt. Jó öreg Róbert... Régen örült már így. Ő meg a vizsla. Csak szaladt az a bolond állat fel és alá, felugrott az arcáig, hogy megnyalja, azután két lábra ült és olyan keservesen vonított a kimondhatatlan öröm fájdalmában, hogy rossz volt hallgatni. Azóta kissé megcsappant az örömük. Három hónapja

volt itthon, de semmi kétség? a bolondos, éneklő Jimmy komor ember lett. Ezen az elszegényedett ősi birtokán a Wichleyeknek, játszadozott gyermekkorában, innen vitték el, hogy Lordot csináljanak belőle, egyszerű kurtanemesből és miután ledobta a főúri nevet, ide tért vissza, mint megtért földönfutó.

Alkonyatkor hazatért. Az ebédőajtón Róbert jött eléje.

— Egy fellebbvalód van itt az afrikai katonaidőből. Erre járt és látogatóba jött.

— Hát ez ki . . . .

A Sárga Garnizon parancsnoka jött eléje. Jimmy megtorpant és egy pillanatig kidülledt szemmel nézett előrehajolva Ednára. Azután egy legyintéssel röviden így szólt:

— Magát nem ismerem!

Edna egészen eléje állt és a vállára tette a kezét.

— Egész biztos ez, Mr. Wickley?

Jimmy nagyon elpirult.

— Illetve . . . mintha láttam volna már valahol . . .

Robert csendesen becsukta maga mögött az ajtót.

— Jimmy! Beláttam, hogy igazságtalan voltam magához és csak azért jöttem, hogy bocsánatot kérjek.

— Hacsak ezért jött, akkor nem bocsátok meg. — És hirtelen felcsattant a hangja. — Maga engem meggyanúsított olyan gazsággal . . .

— Maga meg elfogatott a saját országomban! Kvittek vagyunk!

— Ha férfi lenne, ezért addig verekednék magával, amíg meg nem ölném!

— De mert nő vagyok, csak megcsókol. — És átkarolta a nyakát. Jimmy megcsókolta. Róbert később

rég nem hallott füttyszóra lett figyelmes. Jimmy visszanyerte a hangját...

— És el kell helyeznie majd egy szerencsétlen alakot itt a gazdaságban — mondta később Edna. — Allan Brucet. Ez az, akire maga a felöltőjét terítette, amikor levetette a Brannisford nevet.

— Miféle nevet?... Már megint ezt a Bratis... Az életemben még nem hallottam ilyen nevet. De ha Parancsnok úr akarja, szívesen elhelyezek valakit a gazdaságban.

Ezután táncraperdült Ednával és énekelt...

VÉGE.

ÁKOS MIKLÓS

új regénye lesz a VILÁGVÁROSI REGÉNYEK következő száma. Címe:

Honka pénzt szeres

és megelevenedik benne a mai nagyváros rohanó, lázas, pénzt hajszoló élete, amelyben egy kedves, rokonszenves fiatal lánynak majdnem végzetes kalandja támad — a pénzzel.

613. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY.

VIZSZINTES:

1. Vörösmarty tréfás bejegyzése egy kislány naplójába. Azóta szállóige. (Folyt. függ. 9. sorban.)
9. Magyar Távirati Iroda
10. Senki nincs előtte
11. Puskát süt el
12. A XIX. század találmánya
13. Görbe vonal
14. Magasabb lesz
15. Citerázó, hárfázó
16. A Délivasút utódja
17. Kétes
18. Büntetőtörvénykönyv
19. Azonos betűk
20. Berlini állatkert
22. Y. K.
23. A jó kés
25. Sala anagrammája
27. Hajítani
28. Kisasszony
29. Fővárosi kötszergyár
31. Zenedarab (AIR)
32. Egyiptomi istennő
34. Rádob mássalhangzói
35. Katonai rang
37. M. B.
38. Elföldel
40. Utána a magica áll

43. Kiló szélei
44. Kérdés, hogy én?
45. A XIX. egy másik találmánya

FÜGGŐLEGES:

2. Iparos
3. Jármű
4. Világbajnok boxban
5. Hegylánc
6. Jean
7. É. Ó.
8. Nem után
9. Az 1. vizsz. folyt.
13. Hűséges társunk
21. Pénzintézet
23. É. Ó.
24. Ritka név
26. Maurice Leblanc híres hősenek egyik neve
27. Latinul adok
30. Benes
33. Nemzet
36. Holland zongoraművész (SAALB)
39. Történelmi időszak
41. Csak én nem
42. R. T. Y.
46. Azonos betűk
47. Ifjút fejez ki

612. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

Vizszintes: 1. Édesanyám nem tudok elaludni, 10. Lábán, 11. Áfium, 12. JRI, 13. az, 15. sírt, 16. ED, 17. ápol; 18. Nash; 21. AD; 22; tiz; 23. szopó, 25. KK, 27. jó alak, 28. hab, 30. rum; 31. TCE; 32. Ararát; 35. SL, 36. zokog, 7. Cot, 38. ám, 40. MCML; 43. Bíga; 45. au; 46. klik, 49. mi, 50. Érd, 51. Dulin, 53. latin.

Függőleges: 1. Éljenek hazánk dicső vitézei; 2. dárda, 3. ebi, 4. SÁ, 5. a Nap, 6. YÁ, 7. ÁFS; 8. mi is, 9. nur, 14. fok; 17. áhít; 19; St; 20. Iza, 23. som, 24. olt, 26. karom, 27. fut; 29. bak; 30. Ady; 33; rom, 34. koma, 37a. TC, 39. him, 41. Marie; 42. fiis; 44. gilt; 47. luc; 48. ki ő? 50. ÉTZ, 52. NV, 54. AÉ.

613. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY.

1	2	3		4	5	6	7		8	↘
9			■	10				■	11	
12							■	13		
14			■	15						
16			■	17		■	■	18		
	■		■	19			■		■	
20	21		■	22		■	23		24	
25			26	■	■	27				
28		■	29		30		■	31		
32		33		■		■	■	34		
35						36	■		■	
37		■		■	38				39	
40		41		42			■	■	43	
44			■	45			46	47		
↙										

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK-ben

az egymásután sorrendjében a következő íróktól jelent meg egy vagy több eredeti regény:

Faragó Sándor, Forró Pál, ifj. Lovászy Márton, Babay József, Németh Károly, Innocent Ernő, Tersánszky J. Jenő, Leleszy Béla, Moly Tamás, Kulesár Miklós, Kellér Andor, Bibó Lajos, Ternay István, Békeffi József, Tamás István, Görög László, Orbók Attila, Baróti Zoltán, Komor István, Fekete Oszkár, Lestyán Sándor, Diószeghy Miklós, Égly Antal, Aszlányi Károly, Németh Andor, Császár Géza, Gál Imre, Bedő Géza, Urai Dezső, Kertész Mihály, Kelemen Kálmán, Szánthó Dénes, Faludi Kálmán, Kolozsvári Andor, Péczely József, Szeredy S. Gusztáv, Polgár Rezső, Gosztonyi Adám, vitéz Vadady Albert, Nagy Károly, László Ferenc, Boros Pál, Rejtő Jenő, Csöndes Géza, Gárdos Ferenc, Magyar Tibor, Büky György, György László, Juhász Lajos, Bálint László, Szentgyörgyi Ferenc, Bozzay Margit, Nógrády Béla, Ákos Miklós, Szabó Jenő, Bendi Imre, Dobó Iván, Erdődy János, Gyárfás Miklós, Barsy R. Ödön, Huszár Puffy, Sztrókay Kálmán, Gergely Márta, Villant Rezső, Tabi László, Pálóczi Horváth György, T. Thury Zoltán, Végh Gyula, Lenkei Sándor, Botb Bálint, Gádor Béla, Halász Péter, Murányi József.

Az utolsó 20 szám a következő:

594. NOGRÁDI BÉLA: A botrányhős.
595. FORRÓ PÁL: Ha elfogy a pénz!
596. T. THURY ZOLTÁN: A lá'ha'atlan faktir.
597. ÁKOS MIKLÓS: Ruha teszi az embert?
598. JUHÁSZ LAJOS: 10.000 dollár nyomában.
599. GERGELY MARTA: Östehetség kerestetik.
600. LELESZY BÉLA: A hétalkó leány
601. HALÁSZ PÉTER: Fizikából és szerelemből négyes
602. MURANYI JÓZSEF: A néma hajó
603. REJTŐ JENŐ: Vikend a pokolban
604. FORRÓ PÁL: Dráma Hollywoodban
605. T. THURY ZOLTÁN: Kényes küldetés
606. JUHÁSZ LAJOS: A szelíd farkas
607. LELESZY BÉLA: Stop!
608. ÁKOS MIKLÓS: Hozományva készpénzben
609. NOGRÁDI BÉLA: Végállomás az őserdőben.
610. FORRÓ PÁL: A magányos férfi.
611. T. THURY ZOLTÁN: Hindu méreg
612. JUHÁSZ LAJOS: A hozományvadász.
613. REJTŐ JENŐ: A sárga garnizon.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

